

Sevgili Endüstri ve İşletme Mühendisleri,

Nisan ayında yapılan Genel Kurul ile TMMOB Makina Mühendisleri Odasının 2010 ve 2011 yıllarını kapsayan çalışma dönemi sona erdi ve 44. Çalışma Dönemi başladı. 43. Dönem Endüstri-İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu (EİM MEDAK) da Oda Genel Kurulu ile birlikte çalışmalarını tamamlamış oldu. Buradan 43.Dönem EİM MEDAK üyelerine mesleğimize yönelik katkı ve çalışmaları için bir kez daha teşekkür ediyoruz.

30 Haziran 2012 tarihinde Oda Merkezi'nde yapılan seçimle belirlenen 44. Dönem EİM MEDAK üyeleri olarak, 21 Temmuz 2012 tarihinde yaptığımız ilk toplantıda önceki dönem çalışmalarının bir değerlendirmesini yaparak yeni dönem çalışma programının taslağını oluşturduk. Yürütme Kurulu üyelerini ve bültenimizin yeni Yayın Kurulu üyelerini belirledik. Yayın Kurulunda görev alan arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

EİM MEDAK Bülteni'nin onuncu sayısı ile sizlerle birlikteyiz. Bir önceki sayımızı yayımladığımız tarihten bugüne kadarki süreçte gerçekleştirilen EİM MEDAK çalışmalarını bültenimizin bu sayısında bulabilirsiniz.

Bu sayımızda, Odamız tarafından 2-3 Aralık 2011 tarihlerinde Bursa'da düzenlenen VIII. Endüstri - İşletme Mühendisliği Kurultayı'nın haberi ve sonuç bildirisini ile 30 Eylül – 2 Ekim 2011 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilen Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongresi'nin sonuç bildirisine yer verdik.

Bültenimizde üyemiz Emre Göktepe'nin "Sistem Dinamikleri - Tanıtım Denemesi" ve "Sistem Dinamikleri - İşin Başı: Üstel Büyüme" başlıklı iki yazısına yer verdik. Siz değerli EİM üyelerimiz/okuyucularımızdan bize konu sınırlaması olmaksızın hazırlayacağınız yazılarınızı iletmenizi istiyoruz.

Şubelerde oluşturulan yeni EİM MDK'ların çalışmalarını da bültenimizde bulabilirsiniz. Bundan sonraki sayılarımızda da şube MDK çalışmalarına yer vermeyi sürdüreceğiz.

Bu sayımızda, yeni "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" hakkında Odamızın yaptığı basın açıklamasını da bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak üzere, iyi okumalar dileriz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Endüstri-İşletme Mühendisliği
Meslek Dalı Ana Komisyonu

EİM MEDAK (Endüstri-İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu) 43. Dönem Çalışma Raporu Özeti

Odamızın 1 Nisan 2012 itibarıyla 6164 endüstri ve işletme mühendisi üyesi bulunmaktadır. Makina Mühendisleri Odasının 33. Dönem Genel Kurulu'nda alınan karar uyarınca "Meslek Dalı Ana Komisyonları (MEDAK) ve Meslek Dalı Komisyonları (MDK) Kurulu ve Çalışma Yönetmeliği" oluşturularak Oda Yönetim Kurulu (OYK) kararıyla yürürlüğe konulmuştur. Odada aynı meslek dalı üyeleri arasında örgütlenme ve dayanışmayı güçlendirmek, ilgili kurullar arasında eşgüdüm sağlamak, meslek dalıyla ilgili konularda OYK'ya danışmanlık yapmak, MDK/MEDAK üyelerinin görev alacağı örgütlenme, yayın, meslek içi eğitim vb. meslek dalı alt komisyonlarını kurmak ve çalışmalarını yaygınlaştırmak, meslek dalı üye toplantılarını düzenleyerek üyelerin genel eğilim ve istemlerini belirlemek, katılım sağlamak ve mesleğin gelişmesini sağlayacak araçları oluşturmak görevlerinden hareketle MMO'da Endüstri ve İşletme Mühendislerinin (EİM) örgütlenerek mesleğin ve meslektaşın sorunlarına müdahil olabilmesini amaç edinen EİM MEDAK, Şube MDK'ları arasındaki merkezi koordinasyonu oluşturma ve yapılması planlanan çalışmalarını yönlendirme faaliyetlerini bu dönemde de sürdürmektedir.

43. Dönem EİM MEDAK seçimleri 22 Mayıs 2010 tarihinde 42. Dönem EİM MEDAK üyeleri ve 43. Dönem Şube EİM MDK üyelerinin katılımıyla Oda Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda katılımcılar söz alarak komisyonun 42. Dönem çalışmaları üzerine görüşlerini, eleştirilerini ve 43. Dönem için beklentilerini iletilmişlerdir. Yapılan seçimde en yüksek oyu alan 14 komisyon üyesi, atamalarının yapılması için Oda Yönetim Kuruluna iletilmek üzere belirlenmiştir. Oda Yönetim Kurulunun 25.05.2010 tarihli toplantısında 14 kişilik isim listesi üzerinde görüşülerek 43. Dönem EİM MEDAK üyeleri belirlenmiştir. 1 Nisan 2012 itibarıyla EİM MEDAK aşağıdaki isimlerden oluşmaktadır:

Asıl Üyeler

Nuşin Coşkun	Adana Şube
Gökşen Gök	Ankara Şube
Halit Akçal	Bursa Şube
Ece Gültekin	Denizli Şube
Erdem Özgün	İstanbul Şube
Güzin Özdağoğlu	İzmir Şube
Emrah Aydemir	Kocaeli Şube

Yedek Üyeler

Ufuk Peker	Antalya Şube
Murat Çamdal	Bursa Şube
Gülcan Zülfikar	Eskişehir Şube
Sibel Atar	İzmir Şube
Orhan Demir	Kocaeli Şube
İlker Çavuşoğlu	Zonguldak Şube

EİM MEDAK 43. Dönem I. toplantısı, EİM MEDAK yürütmesinin seçimi, komisyon toplantı periyodları ve toplantılara katılım, MEDAK ve MDK çalışma programları, Şube EİM MDK çalışmalarının koordinasyonu, bülten, dergi ve yayın çalışmaları, EİM Danışma Kurulu toplantıları, EİM yetkilendirme yönetmelikleri, EİM Kurultayı ve EM Bahar Konferansları, teknik çalışmalar, görüş ve öneriler gündemleriyle 5 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma programına göre dönem içerisinde yapılması planlanan etkinlikler, MDK'larla koordinasyon, EİM Bülteni 6. sayısına yönelik çalışmalar, yeni dönem Danışma Kurulu toplantısı ön hazırlıkları, Merkezi etkinlikler olan EİM Kurultayı ve EM Bahar Konferanslarında görev alınacak alanlarla ilgili görüşülmüş, komisyon yürütmesinin aşağıdaki isimlerden oluşması kararlaştırılmıştır.

Emrah Aydemir	Başkan
Güzin Özdağoğlu	Başkan Vekili
Gökşen Gök	Sekreter Üye

EİM MEDAK 43. Dönem 2. toplantısı, 3 Temmuz 2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, EİM yetkilendirme yönetmelikleri ve MİEM Eğitimleri, VIII. EİM Kurultayı ve VI. Bahar Konferansları, Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi, EİM Danışma Kurulu toplantıları konularında kararlar alınmıştır.

EİM MEDAK 43. Dönem 3. toplantısı 2 Ekim 2010 tarihinde Bursa şubede, EİM MEDAK 2. Toplantı kararları, VIII. EİM Kurultayı, VI. Bahar Konferansları ve Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi, 43. Dönem EİM MEDAK çalışma programı, EİM bülteni, EİM'lerin yetkilendirilme alanları, dilek ve öneriler gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

EİM MEDAK 43. Dönem 4. toplantısı, 27 Kasım 2010 tarihinde Oda Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, VIII. EİM Kurultayı, VI. Bahar Konferansları ve Endüstri Mühendisliği Yazılımları Sempozyumu ve Sergisi hakkında görüşme, VIII. EİM Kurultay çalıştaylarının görüşülmesi, Kamuda EİM'lerin istihdamı hakkında görüşülmesi, sistem mühendislerinin EİM yetkilendirme kurslarına katılabilmeleri konularında kararlar alınmıştır.

EİM MEDAK 43. Dönem 5. toplantısı 22 Ocak 2011 tarihinde Bursa Şube'de, EİM MEDAK 4. Toplantı kararları, VIII. EİM Kurultayı, VIII. EİM Kurultayı hakkında görüşme, VIII. EİM Kurultayı kapsamında şubelerde yapılacak çalıştaylar hakkında görüşme, Endüstri Mühendisliği Yazılımları Kongre ve Sergisi hakkında görüşme, uzaktan eğitime karşı yapılan çalışmalar hakkında görüşme, dilek ve öneriler gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

EİM MEDAK 43. Dönem 6. toplantısı 23 Nisan 2011 tarihinde Adana Şube'de, VIII. EİM Kurultayı hakkında görüşme, VIII. EİM Kurultayı kapsamında şubelerde yapılacak çalıştaylar hakkında görüşme, Endüstri Mühendisliği Yazılımları Kongre ve Sergisi Hakkında Görüşme, Kurumsal Kaynak Planlaması Broşürü'nün güncellenmesi, yeni bülten çalışmaları dilek ve öneriler gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

EİM MEDAK 43. Dönem 7. toplantısı 18 Haziran 2011 tarihinde Bursa Şube'de, "VIII. EİM Kurultayı hakkında görüşme, VIII. EİM Kurultayı kapsamında şubelerde yapılacak çalıştaylar hakkında görüşme, Endüstri Mühendisliği Yazılımları Kongre ve Sergisi hakkında görüşme, yeni bülten çalışmaları, dilek ve öneriler" gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

EİM MEDAK 8. toplantısı 15 Ekim 2011 tarihinde Bursa Şube'de, VIII. EİM Kurultayı hakkında görüşme, VIII. EİM Kurultayı kapsamında şubelerde yapılacak çalıştaylar, yeni bülten çalışmaları, dilek ve öneriler gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

VIII. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı 1. Düzenleme Kurulu toplantısı, 2 Ekim 2010, 2. Düzenleme Kurulu toplantısı 22 Ocak 2011 tarihlerinde Bursa'da yapılmıştır.

Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongresi ve Sergisi Düzenleme Kurulu 1. toplantısı 14 Ağustos 2010 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. 43 deneyim paylaşım toplantısı, 18 akademik bildiri, iki söyleşi, bir panel, bir yuvarlak masa toplantısı, 12 kurs ve bir forumun yapıldığı Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi 30 Eylül – 01/02 Ekim 2011 tarihleri arasında İzmir Şube'de düzenlenmiştir. Kongre, 629'u kayıtlı delege, 189'u kurs katılımcısı olmak üzere, toplam 1200'ün üzerinde yönetici, mühendis, teknik eleman, endüstri mühendisliği öğrencisi tarafından izlenmiş; sergi 1500'ü aşkın kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

VIII. Endüstri - İşletme Mühendisliği Kurultayı, Bursa Şube sekreteryalığında 2-3 Aralık 2011 tarihlerinde Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi Oditoryumu'nda meslektaşlarımız, öğrencilerimiz, ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Kurultay'da; beş panel, üç özel oturum, serbest forum ve dört çalıştay sunumlarından oluşan 13 oturum gerçekleştirilmiştir. "Planlama Süreçlerinde Endüstri-İşletme Mühendislerinin Rolü" ana temasıyla gerçekleştirilen Kurultay'ımıza 884 kişi katılmıştır.

44. DÖNEM EİM MEDAK ÜYELERİ SEÇİLDİ

30.06.2012 tarihinde Oda Merkezi'nde yapılan seçim sonucunda 44. Dönem Endüstri – İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu (EİM MEDAK) isimleri aşağıda listelenen 7 asıl ve 7 yedek üyeden oluştu.

Asıl Üyeler

Nuşin Uncu	Adana Şube
Barış Özkaya	Ankara Şube
M.Mehtap Oğuz	Bursa Şube
Esmâ Deniz	Denizli Şube
Yeliz Algür	Eskişehir Şube
Seher Damar	İzmir Şube
Orhan Demir	Kocaeli Şube

Yedek Üyeler

M.Emre Tuğlu	Antalya Şube
Ergin Polat	Bursa Şube

Burcu Okçu	Eskişehir Şube
Erdem Özgün	İstanbul Şube
Orhan Sağlam	Mersin Şube
Mustafa Beyazıt	Samsun Şube
Sıtkı Kuloğlu	Zonguldak Şube

EİM MEDAK I. TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Endüstri-İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu 44. Dönem I. toplantısı, 21 Temmuz 2012 tarihinde Oda Merkezi'nde, "44. Dönem EİM MEDAK yürütmesinin seçimi, komisyon toplantı periyotları ve Toplantılara Katılım, MEDAK ve MDK Çalışma Programları, Şube EİM MDK çalışmalarının koordinasyonu, bülten-dergi ve yayın çalışmaları, EİM Danışma Kurulu toplantıları, EİM yetkilendirme yönetmelikleri, EİM Kurultayı, teknik çalışmalar, görüş ve öneriler" gündemiyle gerçekleştirildi. Toplantıya aşağıdaki isimler katıldı.

M. Mehtap Oğuz	EİM MEDAK Başkanı
Orhan Demir	EİM MEDAK Başkan Vekili
Seher Damar	EİM MEDAK Sekreter Üyesi
Nuşin Uncu	EİM MEDAK Üye
Barış Özkaya	EİM MEDAK Üye
Esmâ Deniz	EİM MEDAK Üye
Yeliz Algür	EİM MEDAK Üye
M.Emre Tuğlu	EİM MEDAK Yedek Üye
Ergin Polat	EİM MEDAK Yedek Üye
Burcu Okçu	EİM MEDAK Yedek Üye
Orhan Sağlam	EİM MEDAK Yedek Üye
Mustafa Beyazıt	EİM MEDAK Yedek Üye
Sıtkı Kuloğlu	EİM MEDAK Yedek Üye
Banu Akın	Oda Yönetim Kurulu Üyesi
Vedat İrşi	Ankara Şube YK Üyesi
Gökşen Gök	Teknik Görevli
Can Öztürk	Teknik Görevli
M. Elçin Yontunç	Teknik Görevli

ENDÜSTRİ - İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Bursa Şube sekreteryalığında düzenlenen VIII. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı, 2-3 Aralık 2011 tarihlerinde Bursa'da Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi Oditoryumu'nda gerçekleştirildi.

Kurultay'da; Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu tarafından sunulan "Planlamaya Genel Bakış" başlıklı bir açılış oturumu ile "Kurumsal Kaynak Planlama," "Üretim Planlama" "İş ve Süreç Planlama" ve "Stratejik Planlama," konulu dört uzmanlık oturumu gerçekleştirildi. Uzmanlık oturumlarının yanı sıra Murat İhlamur'un mesleki yaşamıyla ilgili paylaşımında bulunduğu meslek yaşam öyküleri oturumu ve ODTÜ Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Çağlar Güven'in konuşmacı olduğu "Endüstri Mühendisleri Ne Yaparlar, Ne Yapmalılar" başlıklı özel oturum gerçekleştirildi.

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu (EİM MEDAK) Başkanı Emrah Aydemir tarafından EİM MEDAK çalışmalarıyla ilgili bir sunum yapıldı. Ankara, Denizli, İzmir ve Kocaeli şubelerinin Endüstri-İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonları tarafından gerçekleştirilen "Kamuda EİM İstihdamı ve Sorunları," "KOBİ'lerin Gelişiminde EİM'lerin Rolü ve Yetkinliği," "EİM'lerin Yeni Yetki Alanları ve Ergonomi" ile "Özel Sektörde EİM'lerin İstihdamı ve Sorunları" konulu çalışmaların sonuçları sunuldu.

16 kurum ve kuruluş tarafından desteklenen Kurultay'a, 420'si endüstri mühendisliği bölümü öğrencisi olmak üzere toplam 884 kişi katıldı.

Kurultay'ın açılış konuşmaları Makina Mühendisleri Odası (MMO) Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Mart ve MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar tarafından yapıldı.

"KURULTAY'DA ENDÜSTRİ VE İŞLETME MÜHENDİSLERİNİN DENEYİMLERİNİ PAYLAŞACAĞIZ"

Kurultay açılışında konuşan MMO Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Mart, Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi (BAOB) hakkında bilgi verdi. 1500 metrekarelik bir alan üzerinde faaliyet gösteren, Bursa Şube'nin yanı sıra 27 akademik meslek odasının

bulunduğu BAOB Yerleşkesi'nin 35 bin metrekare inşaat alanına sahip olduğunu söyledi. Mart, BAOB Oditoryumu olarak adlandırdıkları kurultay salonunun ise yeni tamamlandığını belirtti. İlki 1997'de İzmir'de gerçekleştirilen EİM Kurultayı'nın 1999'da Ankara'da, 2001'de Kocaeli'nde, 2003'te Denizli'de, 2005'te Zonguldak'ta, 2007'de Bursa'da, yedincisinin ise 2009'da Kocaeli'nde gerçekleştirildiğini anımsattı. İkinci kez Bursa'da düzenlenen VIII. Endüstri-İşletme Mühendisliği Kurultayı'nın ana temasının "Planlama Süreçlerinde Endüstri-İşletme Mühendislerinin Rolü" olarak belirlendiğini kaydeden Mart, şu bilgileri verdi: "Kurultay sürecinde bugün ve yarın burada, üniversite, kamu ve özel sektörde görev yapan endüstri ve işletme mühendislerinin çalışma yaşamlarında kazandıkları deneyimleri paylaşacağız. Endüstri ve iş-

letme mühendislerinin eğitim, altyapı, gelişim, istihdam, örgütlenme koşullarını değerlendireceğiz. Endüstri ve işletme mühendislerinin etkin ve yaygın çalışmalar sürdürülebilmesi için mevcut durum değerlendirilecek, arzu edilen gelecek ekseninde çalışma alanlarını geliştirmek için var olan sorunları irdeleneceğiz. Gereksinimleri belirleyeceğiz, yeni açılımlar oluşturacağız. Endüstri ve işletme mühendislerinin, dünyanın ve ülkemizin değişen koşullarındaki mesleki konumunu, yeni teknolojilere uyumunu ve geleceklerini değerlendireceğiz, gelecekte endüstri ve işletme mühendislerinin alacağı rolleri tartışacağız. İki gün sürecek Kurultay'ımızda tüm bunları 10 oturumda 22 değerli konuşmacıyla paylaşacağız, tartışacağız, değerlendireceğiz."

"MESLEKTAŞLARIMIZIN DESTEĞİNİ BEKLİYORUZ"

Kurultay'ın açılışında konuşan MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar ise 57 yıllık tarihi bulunan Odanın üye sayısının 82 bine ulaştığını, Odaya kayıtlı ikinci büyük meslek disiplini olan endüstri ve işletme mühendislerinin sayısının 5 bin 946 olduğunu belirtti. Sekizincisini düzenledikleri endüstri ve işletme mühendisliğine yönelik etkinliklere son yıllarda üç etkinlik daha eklediklerini kaydeden Çakar, bunlardan ikisinin geçen çalışma döneminde düzenledikleri 6 Sigma Yalın Konferansları ve Endüstri Mühendisliği Bahar Konferansları ile bu çalışma döneminde iki ay önce düzenledikleri Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongresi ve Sergisi olduğunu söyledi. Bu etkinliklerden süzülen görüşlerin Odanın endüstri ve işletme mühendisliklerine yönelik çalışma programlarının şekillenmesinde önemli bir rolü bulunduğunu vurgulayan Çakar, ayrıca Odanın her çalışma döneminde düzenlediği makine tasarımı, işçi sağlığı ve iş güvenliği, sanayi sektörleri, bakım teknolojileri, enerji verimliliği konularındaki ulusal ölçekli kongre, kurultay ve sempozyum etkinliklerinin önemli bir bölümünün endüstri ve işletme mühendisliği uygulama alanlarıyla doğrudan ilintili olduğunu ifade etti. Etkinliklerde verimlilik, AR-GE, tasarım, planlama, inovasyon, teknoloji, mühendislik gibi konuların irdelendiğini ve genç meslektaşlarının mesleki ve sosyal gelişimine önemli katkılar sunulduğunu savundu.

Eğitim Faaliyetlerine Destek Çağrısı

Çakar, önceki kurultaylarda üzerinde en çok durulan konunun başında endüstri ve işletme mühendislerinin yetki ve sorumluluklarını ve serbest meslek uygulamalarını belirleyen yasal düzenlemelerin bulunmamasının ve bu alanda meslek içi eğitim ve belgelendirme programlarının yetersizliğinin geldiğine dikkat çekerek, şöyle konuştu: "Bu konuda Odamızca sonuç alıcı çalışmalar yürütülmüş, Stratejik Planlama ve Yatırım Hizmetleri Yönetimi üzerine iki ayrı yönetmelik 2008 yılı başında Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur. Yine Odamızın enerji verimliliği mevzuatına yönelik yürüttüğü ısrarlı çalışmalar sonucunda, endüstri ve işletme mühendisleri de endüstriyel işletmelerde enerji yöneticisi olma olanağına kavuşmuştur. Kısaca, endüstri ve işletme mühendislerinin yetki alanlarının tanımlanmasında önemli adımlar atılmaktadır. Bu kapsamda, Meslek İçi Eğitim Merkezlerimizde stratejik planlama, yatırım hizmetleri yönetimi, sanayi enerji yöneticisi, iş kazaları ve makine değerlendirme birliktirlik eğitim ve belgelendirmesi yapılmaktadır. Şubelerimiz aracılığıyla da kalite sağlama sistemleri, çevre güvenliği, istatistiksel süreç kontrolü, kalite planlaması, iç denetçi, 6 sigma, satın alma yönetimi, stok yönetimi, üretim kaynak planlaması, iş etüdü, yalın üretim, ergonomi, işçi sağlığı ve güvenliği seminerleri düzenlenmektedir. Yeri gelmişken, meslek içi eğitim faaliyetlerimizde öğretim üyelerimiz ve konusunda yetkin meslektaşlarımızın desteğini beklediğimizi burada özellikle belirtmek istiyorum. Endüstri ve işletme mühendislerine yönelik yayın çalışmalarımız da artırılarak sürdürülmektedir. 1989 yılından beri üç aylık periyotla yayımlanan ve TÜBİTAK tarafından 'A Tipi Yayın' olarak kabul edilen Endüstri Mühendisliği dergimize ek olarak çıkardığımız EİM Bülteni de dört yıldır düzenli olarak yayımlanmaktadır."

MDK'lar Odanın Yapı Taşları

Bu çalışmaların Endüstri ve İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu (EİM MEDAK) ve şubelerdeki Meslek Dalı Komisyonları (MDK) aracılığıyla yürütüldüğünü kaydeden Ali Ekber Çakar, Meslek Dalı Komisyonlarının Odada Endüstri ve İşletme Mühendisliği örgütlenmesinin yapı taşları olduğunu vurgulayarak şöyle konuştu: “Bu komisyonlarda görev alan üyeler, şubelerimizde tüm endüstri ve işletme mühendislerinin katılımıyla yapılan seçimlerle belirlenmektedir. Meslek Dalı Komisyonu, Oda içerisinde bir anlamda özerk bir statüde çalışabilmektedir. Endüstri mühendisliği yetki alanlarının genişletilmesi, mesleki ve toplumsal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi, çalışma alanlarında karşılaşılan sorunların aşılmasına yönelik çalışmaların başarıya ulaşması, büyük çoğunluğu örgütsüz olan endüstri ve işletme mühendislerinin Meslek Dalı Komisyonu çalışmalarına destek vermesinden, verdiğiniz desteği artırmanızdan, örgütsel yapımızın güçlendirilmesinden geçmektedir. Bilgi birikiminizi Odamızla paylaşmanızı, Oda çalışma gruplarında, komisyonlarda görev almanızı istiyoruz. Henüz Odamıza üye olmamış meslektaşlarımızı Oda çalışmalarına yönlendirmenizi bekliyoruz. Biz Oda Yönetim Kurulu olarak bu alanda yürütülecek çalışmalara bütün olanaklarımızla destek vermeye hazırız.”

“Sanayi Altyapımız Neredeyse Dağıtıldı”

Mühendisleri ve meslek uygulama alanlarını derinden etkileyen dünya çapında bir ekonomik bunalımın varlığına dikkat çeken Oda Başkanı Ali Ekber Çakar, bu bunalımın kapitalizme özgü yapısal sorunlar ve neoliberal politikaların bir sonucu olduğuna vurgu yaptı. Gerçekte neoliberal serbest pazar ekonomisinin iflas ettiğini savunan Çakar, ekonominin krizle birlikte dünya genelinde 2. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra ilk kez küçüldüğüne işaret etti. Küçülme ve durgunluğun dünyayı sardığını ve ülkelerin iflas eder duruma geldiğini belirten Çakar, “Son ekonomik bunalımın nedenlerinden biri olan finansal hareket yoğunluğu ekonomimizi de kemirmektedir. Zira kaynaklarımız ağırlıklı olarak hizmet ve finans sektörlerine aktarılmış, özelleştirmeler ve yatırımsızlık ile sanayi altyapımız neredeyse dağıtılmıştır. Sanayide üretimin teşvik edilmemesi sonucunda özellikle ara malı ve yatırım malı üreten sektörler taşeronlaşmaya yönelmiş,

ülke sanayisi ithalata bağımlı fason bir yapıya büründürülmüştür. Sürekli artan ithalat giderleri, yüksek cari açık ve yüksek dış borçla ekonomimizin küresel gelişmelere bağımlılığı daha da artmış, sürekli kriz tehdidi altında kırılgan bir yapı oluşmuştur. Üretim ve yatırımı dışlayan, para, finans, rant ve sıcak para hareketlerine bağımlı kılınan ekonomi ve sanayi politikaları istihdamı dışlayan bir büyüme illüzyonuna dayandırılmış, ara mal üretimi azalmış, yatırım malları üretimi neredeyse rafa kaldırmıştır” şeklinde konuştu.

“Eğitimin Kalitesi Düşürülüyor”

Bu genel durumun mühendislik sanayilerini ve meslektaşlarını derinden etkilediğini, artan işsizlik baskısıyla daha düşük ücretler ve daha kötü çalışma koşullarıyla karşı karşıya kalındığını kaydeden Ali Ekber Çakar, meslektaşlarının sanayi ve hizmet iş kollarında sağlayacağı faydanın hâlâ yeterince anlaşılmadığını belirtti. Kamudaki endüstri ve işletme mühendisi istihdamının yetersizliğine dikkat çeken Çakar, “Çalışma alanlarımız içinde yer alan stratejik planlama, fizibilite etütleri, kapasite raporlarının hazırlanması, tesis planlama, proje yönetimi, iş gücü planlama, yönetim sistemleri, verimlilik çalışmaları gibi alanlara farklı meslek disiplinleri ikame ettirilmiştir. Ayrıca eğitim, istihdam, eğitilmiş iş gücü ihtiyacı dengesi göz ardı edilmektedir. Herhangi bir ihtiyaç planlaması yapılmaksızın, binası, öğretim üyesi dahi olmayan üniversitelerde Endüstri Mühendisliği bölümleri açılmakta, kontenjanların dolmamasına ve artan işsizliğe rağmen karma ‘uzaktan eğitim’ yöntemleriyle eğitimin kalitesi daha da düşürülmektedir. Her şeye karşın, geleceğimizi ellerimize almak ve öz kaynaklara dayalı bir toplumsal kalkınma olanaklıdır. Söz konusu olumsuz gidişin nedeni olan dış bağımlı politikalar terk edilmeli; emperyalist güçlerin dayattıkları programlar reddedilmelidir. Serbestleştirme, özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmeli, ithalat politikaları gözden geçirilmeli, yerli yatırımcı özendirilmeli ve korunmalı, mühendislik sanayileri ve katma değeri yüksek ileri teknoloji isteyen alanlara yatırımlar yapılmalı, devletin ekonomideki yönlendiriciliği artırılmalı ve net bir planlama-kalkınma yönelimi benimsenmelidir. Böylece politikaları sömürü odaklarından bağımsız bir şekilde oluşturduğumuz durumda, ülkemizin düze çıkışının gerçekleşeceğine ve ülkemiz ve insanımızın gönencinin tesis edilebileceğine inanıyoruz” dedi.

“KALKINMA PLANLARI GEREKLİ”

Kurultay'ın, “Planlama Süreçlerinde Endüstri-İşletme Mühendislerinin Rolü” başlıklı ana temasına ışık tutması amacıyla Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu tarafından “Planlamaya Genel Bakış” başlıklı açılış oturumu düzenlendi.

Dünyada ve Türkiye'de planlamanın tarihsel gelişimini, planlı ekonominin yarattığı faydaları, planlamaya ve planlı ekonomiye karşı geliştirilen süreçlerin dünyada ve Türkiye'de neden olduğu olumsuzlukları anlatan Kozanoğlu, özellikle uzun vadeli kalkınma planlarının gerekliliğini vurguladı. Türkiye'de hâlâ yürürlükte bulunan 9. Kalkınma Planı'nın kendi içinde çelişkiler barındırdığını, ayrıca yapılmış olmak için yapılması nedeniyle uygulanmadığını belirtti. Kozanoğlu, uzun vadeli planların kendi içinde barındırması gereken kalkınma stratejilerine sahip olmaması nedeniyle planlardan bir planlı ekonomi yaratmanın mümkün olmadığını vurguladı.

BELEDİYE BAŞKANLARI STRATEJİK PLANLAMAYI TARTIŞTI

Kurultay'ın ilk günü “Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama” başlıklı bir oturum düzenlendi. Başkanlığını MMO Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Mart'ın yaptığı oturuma; Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, Bornova Belediye Başkanı Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır, Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey ile Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Aziz Konukman konuşmacı olarak katıldı.

Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, stratejik planın; katılımcılık, demokratiklik, açıklık ve bunlara bağlı olarak geleceği kestirme ve bilgi mülkiyeti özelliklerinin olduğuna dikkat çekerek, bilgi mülkiyetinin tekelleştiğini, katılımcılığın ise karikatür düzeyinde olduğunu savundu.

Stratejik plan hazırlama sürecinde 800 sivil toplum örgütüne çağrı yaptıklarını ve bunların 144'ünün toplantılara katıldığını belirten Tanık “Önemli olan toplumun gelecek hayallerini planlamaktır. IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşların kendi alacaklarını sağlama almak adına telkinlerinden oluşan denetleme mekanizmaları olan stratejik planlar zorlamadır” diye konuştu. Büyükşehir ve ilçe belediyelerini kıyaslayan Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, şunları söyledi: “Büyükşehir sayısı 16'dan 30'a çıkacak. Biz büyükşehir ilçe belediyeleri, diğerlerine göre yüzde 30 belediyeyiz. Çünkü planlama ve denetim tasdik yetkisi büyükşehir devredilmiştir.”

Endüstri Mühendislerine Teşekkür

Bornova Belediye Başkanı Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır ise yerel yönetici olarak planlamanın önemini bildiklerini kaydetti. Bornova Belediyesinin sıkıntılarını gündeme getiren Sındır, 420 bin nüfusu olan ilçede İzmir'in sanayisinin yanı sıra Ege ve Yaşar Üniversitesinin bulunduğunu ifade ederek, 160 milyon liralık bir bütçeyi borçsuz yönettiklerini söyledi. Planlamanın, geleceği bugünden görmek anlamına geldiğini ve risk taşıdığını dile getiren Başkan Sındır, tahminlerin sağlıklı ve gerçekçi verilere dayandırılması gerektiğini bildirdi. Belediye bünyesinde endüstri mühendisi istihdamının stratejik planlarını hazırlarken ne denli faydalı olduğunu belirten Sındır, plan hazırlık sürecindeki destekleri için endüstri mühendislerine teşekkür etti.

Stratejik Plan Çok Önemli

Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey ise yerelleşen dünyada stratejik planlamanın çok önemli olduğunu vurguladı ve stratejik yönetimi, “Bugünü analiz edip yarını tasarlamaya ve gerçekleştirmeye yardım eden bir bakış açısı, bir düşünme yöntemi” olarak tanımladı.

Kamuda stratejik planlama ve uygulamasının mali disiplin sağlanması, kaynakların stratejik önceliklere uygun dağıtılarak etkin kullanımının ve hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesi açısından önem taşıdığını savunan Bozbey, şöyle konuştu: “Dünyada yaygınlaşan birlikte yönetim anlayışıyla yerel yönetimlerin yeni stratejiler oluşturması zorunlu hâle gelmiştir. Nilüfer Belediyesi bu anlayışla katılımcı bütçe uygulaması ve mahalle komiteleri projesini hayata geçirmiştir. İçişleri Bakanlığının yürüttüğü Türkiye’de Yerel Yönetim Reformu’na Destek Projesi’nde de bu çalışmalar, iyi uygulama olarak örnek gösterilmiştir.” Başkan Bozbey, müfettişlerin sürekli misafir olduğu belediyelerden biri olduklarını da sözlerine ekledi.

Washington Uzlaşması/Dayatması

Prof. Dr. Aziz Konukman stratejik planın, küresel sermayenin aktörleri olan IMF ve Dünya Bankası’nın verdikleri kredileri geri alabilmeye yönelik bir dayatma olduğunu savundu. Konukman, 1990’da küresel sermayenin krize girmesiyle birlikte Washington, IMF ve Dünya Bankası’nın “Washington Uzlaşması” da denilen özelleştirme, mali disiplin ve kuralılaştırma kararı aldığını anımsattı. Dayatmalarla kavramların içeriğini boşaltmada IMF ve Dünya Bankası’nın çok usta olduğunu vurgulayan Konukman, “Yolsuzlukla mücadele adı altında çevre ülkelerine verilen kredilerin geri dönüşünü garantilemeye çalışıyorlar. Yoksullukla mücadele adı altında ise bozulan gelir dağılımı nedeniyle varlıklı kesimin riskini azaltmaya çalışıyorlar. Yönetişim adı altında ise hükümet bürokratlarını devre dışı bırakarak kurullar aracılığıyla ülkeleri yönetiyorlar. Bu kurullarda ise sermaye temsilcileri yer alıyor” diye konuştu.

VIII. ENDÜSTRİ İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRİSİ

VIII. Endüstri-İşletme Mühendisliği Kurultayı, TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Bursa Şube sekretaryalığında 2-3 Aralık 2011 tarihlerinde Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi Oditoryumu'nda meslektaşlarımız, öğrencilerimiz, ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kurultayımızda; 5 panel, 3 özel oturum, serbest forum ve 4 çalıştay sunumlarından oluşan 13 oturum gerçekleştirilmiştir. "Planlama Süreçlerinde Endüstri-İşletme Mühendislerinin Rolü" ana temasıyla gerçekleştirilen kurultayımıza 884 kişi katılmıştır.

Kurultayda endüstri-işletme mühendislerinin (EİM) eğitim, altyapı, gelişim, istihdam, örgütlenme koşulları, dünyadaki ve ülkemizin değişen koşullarındaki mesleki konumu, yeni teknolojilere uyumu, gelecekte alacağı roller, etkin ve yaygın çalışmalar sürdürülebilmesi için mevcut durumu ve arzu edilen gelecek ekseninde çalışma alanlarının belirlenmesi konuları değerlendirilmiş, meslektaşlarımızın çalışma yaşamlarında kazandıkları tecrübeler paylaşılmıştır.

Planlamada Durum

Ekonomik planlama, en genel anlamıyla, ekonomideki kaynakların tahsisinin ve kullanımının planlı bir şekilde yapılması olarak tanımlanabilir. Detaylandırıldığında üretime ne kadar kaynak ayrılacak? Bu üretim hangi sektörlere ne kadar dağıtılacak, özel sektör ve kamu sektörü ne kadar yatırım yapacak, ihracat ve ithalatın bileşimi ne olacak gibi kararların planlı bir şekilde merkezden düzenlenmesini merkezi planlama olarak nitelendirebiliriz.

Planlamanın merkezden belirlenmesi karar mekanizmalarının büyük ölçüde merkezde bulunan siyasi otoriteye ait olmasını sağlamaktadır. Bu durum konunun bir yönünü temsil etmektedir. Diğer bir yönü ise kapitalizm içerisinde sermayeler arası kâr ve rekabet dürtüsünün üretimin kaynak dağılımını; piyasa düzeninde kimlerin işsiz kalacağını, kimlerin ne kadar sermaye ve para kazanacağını belirlemesidir.

VIII. ENDÜSTRİ - İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI
"Planlama Süreçlerinde Endüstri - İşletme Mühendislerinin Rolü"
2 - 3 Aralık 2011
BURSA
Yer: Bursa Akademik Odalar Birliği Oditoryumu

İletişim
TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
BAOB Yerleşkesi Odunluk Mah. Akademi Cad. No:8 A1 Blok Kat: 2-3 16130 Nilüfer/BURSA
Tel: 0.224 453 62 00 / dahili: 1215 Faks: 0.224 453 62 12 E-posta: eimkurultayi@mno.org.tr

Genel Ekonomik Durum

Mühendisleri ve meslek uygulama alanlarımızı derinden etkileyen dünya çapında bir ekonomik bunalım söz konusudur. Bu bunalım, kapitalizme özgü yapısal sorunlar ve neoliberal politikaların bir sonucudur. Neoliberal serbest pazar ekonomisinin iflasını işaret eden krizle birlikte dünya genelinde ekonomi, 2. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra ilk kez bu ölçüde küçülmektedir. Küçülme ve durgunluk dünyayı sarmış, ülke ekonomileri iflas eder duruma gelmiştir.

Son ekonomik bunalımın nedenlerinden biri olan finansal hareket yoğunluğu, ekonomimizi kemirmektedir. Kaynaklarımız ağırlıklı olarak hizmet ve finans sektörlerine aktarılmış, özelleştirmeler ve yatırımsızlıkla sanayi altyapımız neredeyse dağıtılmıştır. Sanayide üretimin teş-

vik edilmemesi sonucu özellikle ara malı ve yatırım malı üreten sektörler taşeronlaşmaya yönelmiş, ülke sanayisi ithalata bağımlı fason bir yapıya büründürülmüştür. Sürekli artan ithalat girdileri, yüksek cari açık ve yüksek dış borçla ekonomimizin küresel gelişmelere bağımlılığı daha da artmış, sürekli kriz tehdidi altında kırılgan bir yapı oluşturulmuştur. Üretim ve yatırımı dışlayan para, finans, rant ve sıcak para hareketlerine bağılı kılınan ekonomi ve sanayi politikaları istihdamı dışlayan bir büyüme illüzyonuna dayandırılmış, ara mal üretimi azalmış, yatırım alanları üretimi neredeyse rafa kaldırılmıştır.

Yaşanan bütün olumsuzluklara karşın, geleceğimizi ellerimize almak ve öz kaynaklara dayalı bir toplumsal kalkınma olanaklıdır. Söz konusu olumsuz gidişin nedeni olan dışa bağımlı politikalar terk edilmeli, emperyalist güçlerin dayattıkları programlar reddedilmelidir. Serbestleştirme, özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmeli, ithalat politikaları gözden geçirilmeli, yerli yatırımcı özendirilmeli ve korunmalı, mühendislik sanayileri ve katma değeri yüksek ileri teknoloji isteyen alanlara yatırımlar yapılmalı, devletin ekonomideki yönlendiriciliği artırılmalı, net bir planlama-kalkınma yönelimi benimsenmelidir.

EİM Öğretiminde ve Yetki Alanlarında Genel Durum

Bugün birçok üniversitede Endüstri Mühendisliği en kolay açılabilir mühendislik bölümlerinden biri haline gelmiştir. Öğretim kurumları bölüm açma ve kontenjan belirlemede fiziki altyapı, akademisyen sayısı gibi kriterleri net olarak tanımlamalı ve kalkınma planları doğrultusunda ihtiyaç kadar endüstri mühendisi mezunu verecek şekilde bölüm sayısı ve kontenjanlar belirlenmelidir. Bu süreçte özellikle meslek örgütümüz Makina Mühendisleri Odası ve üst birliğimiz TMMOB yer almalıdır.

Lisans eğitiminin kalitesini düşüren “uzaktan eğitim” uygulamasına son verilmelidir. Bununla ilgili kamuoyu yaratılması ve hukuki süreçlerin işletilmesi çalışmalarına Odamızca daha fazla zaman ayrılması, endüstri mühendislerine konunun önemini çeşitli eylem ve etkinliklerle anlatılması gerekmektedir.

Meslektaşlarımızın sanayi ve hizmet iş kollarında sağlaya-

cağı faydalar yeterince anlaşılamamıştır. Çalışma alanlarımız içinde yer alan stratejik planlama, fizibilite etütleri, kapasite raporlarının hazırlanması, tesis planlama proje yönetimi, iş gücü planlama, yönetim sistemleri gibi alanlara farklı meslek disiplinleri ikame ettirilmiştir.

Kurultayımızda stratejik planlama konusu tüm detaylarıyla tartışmaya açılmıştır. Yerel yönetimler ve kamu kurumlarında özgün, demokratik ve katılımcı stratejik planların üretilmesi konusunda bilim insanları ve yetkililerin fikirleri alınmış, konu yerel yöneticilerle tartışılmıştır.

Stratejik plan hazırlama süreçlerine Oda tarafından yetkilendirilmiş meslektaşlarımızın katılımının gerçekçi ve uygulanabilir stratejik planların hazırlanmasına yardımcı olduğu tespiti yapılmıştır.

Endüstri mühendislerinin stratejik plan hazırlık süreçlerinde görev almalarına yönelik yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi için Odamızca girişimlerde bulunulmalıdır. Bu konudaki bir üst aşama ise mesleki denetimin Oda tarafından yapılabilmesi sürecinin başlatılması olacaktır.

Ergonomi, Endüstri Mühendisliği açısından önemli ve temel bir alandır. Uygulamada, ergonomi çalışmaları ve bu çalışmalarda mühendislerin rolü önem kazanmaya başlamışken bu alanın Endüstri Mühendisliği eğitim müfredatından çıkartılmasıyla karşı karşıya kalmaktayız. Ergonomi konusunun çok disiplinli olması, laboratuvar yatırımlarının yüksek olması gibi nedenlerden dolayı pek çok üniversitede geçmişte zorunlu dersler arasında olan bu konu, seçmeli dersler kapsamına alınmıştır.

Konunun mühendislik açısından önemi göz önünde bulundurularak özendirici ve farkındalık yaratacak etkinlikler düzenlenmelidir. Kurum içi ergonomi eğitimleri gibi çalışmaların tüm işletmelerde yapılmasını sağlayacak toplantılar ve eğitici faaliyetler düzenlenmelidir. MMO bünyesinde kurulan EİM MDK'ların kuracakları alt çalışma gruplarıyla pilot çalışmalar yürütmelidir.

Özel Sektörde Endüstri ve İşletme Mühendislerinin İstihdamı

Dünya genelinde yaşanan krizin etkileri devam etmektedir. Hâlihazırda var olan işsizlik ve istihdam konuları

doğal olarak meslektaşlarımızı da etkilemektedir. Artan işsizlik baskısı, endüstri ve işletme mühendislerini daha düşük ücretler ve daha kötü çalışma koşullarıyla karşı karşıya bırakmıştır.

Meslektaşlarımızın iş alanlarının genişletilmesi amacıyla Odamız ve şubelerinde örgütlü olan meslek dalı komisyonları aracılığıyla meslek disiplinin tanıtılması, kamu ve özel sektörde istihdam olanaklarının araştırılması gibi çalışmalar yürütülmelidir.

KOBİ'lerde yeteri kadar kalifiye eleman çalışmasının ve yatırım yapılmasının önünü açacak düzenlemeler, endüstri mühendislerinin KOBİ'lerde gerçek formasyonları doğrultusunda istihdamının yolunu açacak ve bu durum ülke ekonomisi için ciddi avantaj sağlayacaktır.

Özel sektöre kamu tarafından sağlanan desteklerde verimlilik ve istihdam sağlama kriterleri ön planda tutulmalıdır. Bu konuda endüstri mühendislerinin görev almasını sağlayıcı yasal düzenlemeler kamusal kaynakların daha verimli şekilde kullanımı amacıyla devlet kurum ve kuruluşları tarafından yapılmalıdır.

Kamuda Endüstri ve İşletme Mühendislerinin İstihdamı

Endüstri mühendislerinin, kamu kurum ve kuruluşlarındaki istihdam oranı yeterli seviyede değildir. Edinilen mesleki birikimin kamuda kullanılmıyor olması bir planlama sorununa işaret etmektedir. Bakanlıkların işlev, hizmet, isim ve kapsamlarının bir gecede değiştiği bir yönetim için planlamaya önem veriyor denilemez. Endüstri Mühendisliğine gereken değerin verilmesi ve EİM'lerin kamuda görevlendirilmesi de öncelikle planlamanın doğru yapılmasına bağlıdır.

Ülkenin daha ileriye gitmesi için bilim ve teknolojinin ön planda tutulduğu bir planlama gereklidir. Bilim ve teknolojiyi üreten ve kullanan kişilerin istihdamıyla ilgili planlama da bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Endüstri mühendislerinin kamuda daha fazla istihdamı toplum için büyük fayda sağlayacaktır. Odamız, tanımlanmış ve tanımlanacak yetki alanlarında kamuda EİM istihdamını artırmak için çalışmalar yürütmelidir.

Diğer taraftan, kamuda çalışanlara yönelik hak gaspları, sendikasılaştırma, örgütlenme önündeki yasaklar sürdükçe ve sağlıklı bir çalışma ortamı yaratılmadıkça, mesleğimiz açısından ulaşılan nokta hedeflenenin gerisinde kalacaktır. Endüstri mühendisleri de dâhil olmak üzere tüm kamu çalışanları için demokratik ve emekten yana değişiklikler yapılmalıdır. İktidar baskısından arınmış üretken, toplumcu ve demokratik politikalar oluşturulmalıdır.

Sonuç

Gerek kamu kuruluşları gerekse de özel sektör işletmelerindeki planlama eksiklikleri ve sorunları, Kurultay oturumlarında konunun uzmanlarınca dile getirilmiştir. EİM'lerin planlama süreçlerinde daha etkin görevler üstlenmesi gerekliliği bir kez daha vurgulanmıştır.

Örgütlü olma konusunda yaşadığımız sıkıntı devam etmektedir. Örgütsüz olan endüstri ve işletme mühendislerine ulaşmak ve çabalarımızın ortağı yapmak için başta kurultayın katılımcılarına, EİM MEDAK ve MDK'larımıza önemli görevler düşmektedir.

EİM MEDAK ve MDK'ların Oda ve şube yönetim kuruluşlarıyla koordinasyonunu sağlayacak, meslektaşlarımızın Oda örgütlülüğü içinde yer almalarını özendirecek faaliyetlere önem verilmelidir. Bilinmelidir ki ancak ve ancak örgütlenme sorununu çözmüş meslektaşlarımız, toplumsal sorumluluk alanlarına yönelik çalışmaları yürütebilecek ve toplum yararına projeler geliştirebilecektir.

Ülkemizde kamu yararını esas alan tüm kesimlerle birlikte sanayileşme, üretimin artırılması ve bunların sonucu olarak da işsizlik sorununa kesin çözümler üretilmesi; gerçek anlamda demokratik işleyişin hayata geçirilmesi hedeflenmeli ve meslektaşlarımız bu doğrultuda başta Makina Mühendisleri Odası ve sendikalar olmak üzere değişik örgütlenmeler içerisinde aktif roller üstlenmelidirler.

Meslek ve meslektaş sorunlarımızın toplum ve ülke sorunlarından ayrı görülemeyeceği anlayışıyla çözüm için birlik olma zamanıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ YAZILIMLARI VE UYGULAMALARI KONGRESİ SONUÇ BİLDİRİSİ

Türkiye`de bir ilk olarak Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi 30 Eylül – 01/02 Ekim 2011 tarihleri arasında Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi İzmir`de MMO İzmir Şube sekreteryasında düzenlenmiştir.

Kongre 19 kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiş, kongre süresince yurt içi ve yurt dışından gelen uzmanlarca, 5 paralel salonda düzenlenen 23 oturumda 43 deneyim paylaşım toplantısı, 18 akademik bildiri, iki söyleşi, bir panel, bir yuvarlak masa toplantısı, 12 kurs ve bir forum gerçekleştirilmiştir. Akademik bildiriler, 262 sayfalık bildiriler kitabı ile 18 akademik bildiri ve 43 deneyim paylaşım sunumu, Kongre Bildiriler ve Sunumlar CD'si ile yayın dünyasına kazandırılmıştır.

Kongre, 629'u kayıtlı delege, 189'u kurs katılımcısı olmak üzere, toplam 1200'ün üzerinde yönetici, mühendis, teknik eleman, endüstri mühendisliği öğrencisi tarafından izlenmiş; sergi 1500'ü aşkın kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Kongrenin açılış oturumunda web 3.0 İnternetin Geleceği: Trendler ve Etkiler konulu sunumda, hayatın her alanına girmiş olan internetin gelişmesine etki eden trendler ve gelecekteki durumunun ekonomik, toplumsal ve teknolojik etkilerinin neler olduğuna dair bilgiler; Teknoloji 3.0 konulu sunumda yazılımın ve bilişimin yaşamın diğer alanları ile ilişkisi, bilinçli bilişim üretimi ve kullanımının ülkemize ve insanlığa getirilerine dair bilgiler kongre katılımcılarıyla paylaşılmıştır.

23 deneyim paylaşım oturumunda endüstrideki 43 uygulama ve 18 akademik bildiri ile Endüstri Mühendisliği Yazılım alanındaki bilimsel, teknik çalışmalar, çeşitli sektörlerdeki uygulamalar, yenilikler, bilgi ve deneyimler kongre katılımcılarına aktarılmıştır.

Kongre kapsamında düzenlenen panelde, "İşletmelerde Yazılım Uygulama Başarısının Önündeki Engeller" konusu, ilgili kuruluşları temsil eden konuşmacıların katılımıyla ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiş ve paylaşılmıştır.

Poster for the Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi. The poster features a word cloud of industry-related terms such as ERP, CRM, SCM, and Yönetim. It also includes logos for tmmob and EMYK, and contact information for the organizing committee.

MAKINA MÜHENDİSLERİ ODASI TEPEKULE KONGRE VE SERGİ MERKEZİ
Anadolulu Cad. No: 40 35010 Bayraklı - İZMİR
Tel: (0232) 444 8 666 / 170 • Faks: (0232) 462 43 77 - 486 20 60
Web: http://emyk.mmo.org.tr • e-mail: emyk.izmir@mimo.org.tr

Yine kongre kapsamında gerçekleştirilen Yuvarlak Masa Toplantısı'nda "Yazılım Uygulamalarında Endüstri Mühendislerinin Rolü" tartışılmış; yazılımların uygulanması, geliştirilmesi ve Endüstri Mühendisliği Eğitiminde Yazılımları yeri açısından irdelenerek interaktif bir biçimde kongre katılımcıları ile paylaşılmıştır.

Kongremizin söyleşiler bölümünde ise, "Yeni Yazılım Stratejileri" ve "Daha Akıllı Bir Dünyaya Doğru..." konulu sunumlarla yazılımın geleceğine yönelik öngörüler kongre katılımcıları ile paylaşılmıştır. Son gününde 10 salonda 12 farklı konuda kurs düzenlenmiş olan kongremizde, Endüstri Mühendisliğinde Etmen Temelli Yazılımlar; Bilişsel Zekâ Temelli Veri Madenciliği ve Uygulamaları konularında iki özel oturum gerçekleştirilmiştir.

Üç gün boyunca paylaşma ve dayanışma zeminlerinin geliştirildiği, sosyal, kültürel etkinliklerle de renklendirilen kongre sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır.

- ▶▶ 2009 yılında yapılan uluslararası bir araştırmaya göre dünyada yazılım projelerinin %28'inin başarıyla tamamlandığı, %23'ünün başarısızlıkla sonuçlandığı, %49'unun ise bütçesinin ve süresinin katlanarak tamamlanamadığı, ülkemizde ise yazılım projelerinin başarılı olarak tamamlanması oranının %10'lar seviyesinde olduğu belirtilmiştir.
- ▶▶ Yazılım projelerindeki başarısızlığın; kapsam, süre, bütçe ve ekip olarak iyi bir projelendirme yapılamaması, proje yönetiminin yetersizliği, doğru yerde doğru ürünün kullanılmaması, tedarikçinin yanlış seçimi, proje teknik liderinin yetersizliği, metodoloji eksikliği, üst yönetimin sahiplenmemesi, kuruluştaki yöneticilerin destek vermemesi, çalışanların yeni şeylere karşı gösterdiği direnç, çalışanların geleneksel yapıyı koruma isteği, çalışanlar için yaratılan yeni iş yükü, yaratacağı verimlilik ve izlenebilirlikten çekinme, kurum içi organizasyonun yetersizliği, kayıt dışı çalışmadan kaynaklandığı belirtilerek, yazılım projesinin başarısı için bu konulara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- ▶▶ Günümüzde üretim teknolojileri ve endüstri mühendisliğinin ulaştığı aşamada verimlilik, ürün geliştirme, stok, lojistik, yönetim, bakım-onarım, servis ve üretim sürecinin entegre planlanması ile teknoloji, inovasyon, bilişim, yazılım alanları bir hayli iç içe geçmiş durumdadır. Tüm üretim kaynaklarının tek veya bütünleşik olarak entegre bir biçimde planlanması ve kontrol edilmesi için yazılımların önemli hale geldiği; entegre yönetim anlayışı ile üretim dışındaki diğer tüm fonksiyonların yönetimi için yazılımlara duyulan gereksinimin ilgili bütün taraflarca bilince çıkarılması gerektiği; bu kapsamda yazılım üretimi, seçimi, kurulum ve uygulama süreçlerinde sorunların çözümü için bilgi paylaşımına gereksinim duyulduğu, bu nedenle bu ve benzer etkinliklerin sürdürülmesinin faydalı olduğu saptaması yapılmıştır.
- ▶▶ Yazılım geliştirmede hızlı teknolojik gelişim yaşanmaktadır. Teknolojik gelişim hızına etik değerlerin de aynı oranda ayak uyduramaması bir sorun olarak

karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada Makina Mühendisleri Odası'nın, Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları süreçlerinde ihtiyaç duyulan etik değerlerin tesisinde önemli bir bileşen olarak konunun ilgililerini bir araya getirip kuralların oluşturulmasında öncülük yapabileceği belirtilmiştir.

- ▶▶ Meslek Odaları bilişim uygulamalarının, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) örgütlülüğü içinde bütünselleştirilmesinin önem arz ettiği ifade edilerek, uygulamaların yaygınlaştırılması, sorunlarının ve olası çözüm önerilerinin tespiti, deneyim paylaşımı için TMMOB bünyesinde atölye çalışması, çalıştay vb. faaliyetlere gereksinim duyulduğu vurgulanmıştır.
- ▶▶ Açık Kaynak Kodlu yazılımların yaygınlaştırılması için özellikle meslek örgütleri başta olmak üzere, diğer ilgili kuruluşlar ile ortak platformlar oluşturularak, bu sistemler için uygulama örneklerinin kendi bünyelerinde yaygınlaştırılarak desteklerinin artırılmasının önemi vurgulanmıştır.
- ▶▶ Kamuya yönelik bilginin serbest dolaşımı önünde bir tehlike oluşturan internet filtresi uygulamasının terk edilerek, yatırımların internet kullanımına ve içerik/yazılım üretimine ilişkin eğitim faaliyetleri ile bilinçli kullanımın artırılmasına yönlendirilmesi gerekliliğine dikkat çekilmiştir.
- ▶▶ Üniversitelerin Endüstri Mühendisliği Bölümlerinde eğitim müfredatında Endüstri Mühendisliği yazılımları ve uygulamaları konularının yer alması sağlanmalıdır.
- ▶▶ İşletmelerde verimliliğin ve kapasite kullanım oranlarının artırılması amaçlı kullanılan yazılımların işletmelere entegrasyonu sürecinde, Endüstri Mühendisliği prensiplerinin uygulanması ve projelerde teknik yönetici veya proje yöneticisi olarak Endüstri Mühendislerinin görev alması ve istihdam edilmesi sağlanmalıdır.

Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongresi, sahadan gelen çalışmalarla, anlam ifade eden bir tartışma paylaşım ortamı yaratmıştır. Bundan sonraki etkinlik için, sektör uygulamaları (savunma, turizm, imalat, sağlık vb.) biçiminde örnek olayların sayılarının artırılarak konunun sürdürülmesi önerilmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Eskişehir Şube EİM MDK Çalışmaları

Endüstri Mühendisi Üyelerimizle Dostluk Kahvaltısı Düzenlendi

10 Haziran 2012 tarihinde endüstri mühendisi üyelerimizin katılımıyla "Dostluk Kahvaltısı" gerçekleştirildi. Şube Yönetim Kurulu üyesi

Cevdet Ürencik'in açış konuşmasıyla başlayan etkinliğe 86 üyemiz katıldı.

Etkinlikte, üyelerimiz; birlikte kahvaltı etmenin yanı sıra mesleki dayanışma ve paylaşmanın güzelliklerini yaşadılar. Bu tür etkinliklerin; mesleki örgütlülük, dayanışma ve tanışma adına büyük önemi olduğunu belirten endüstri mühendisi üyelerimiz; keyifli bir Pazar sabahı yaşadıklarını dile getirdiler.

Endüstri Mühendisi Adayları Yarışıyor Proje Yarışması 2 Sonuçlandı

İlki 2011 yılında düzenlenen "Endüstri Mühendisleri Adayları Yarışıyor" proje yarışmasına Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden üç proje katılmıştı. Bu yıl ikincisi gerçekleştirilen proje yarışmasına Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden toplam 22 proje başvurdu. Jüri kurulunun ön değerlendirmesi sonucunda yarışmaya katılan sekiz projenin ekipleri çalışmalarını 18.05.2012 tarihinde Makina Mühendisleri Odası Eskişehir Şubesinde Prof. Dr. Emin Kahya, Doç. Dr. Meriç Alper, Yrd. Doç. Dr. Berna Ulutaş ve Şube YK Üyesi Cevdet Ürencik'den oluşan Jüri Kurulu'na sundular.

Jüri Kurulumuz yarışmaya katılan çalışmalarını; topluma ve/veya sanayiye katkısı, uygulanabilirlik, rapor içeriği, pro-

je sunumu, fayda/maliyet analizi kriterlerini göz önüne alarak değerlendirdi. Jüri Kurulu'nun değerlendirme sonuçlarına göre birincilik ödülü olan 2000 TL bir projeye, ikincilik ödülü olan 1500 TL iki projeye, üçüncülük ödülü olan 1000 TL iki projeye verildi.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" Semineri Verildi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü ile Eskişehir Şube İş Güvenliği Komisyonu, Endüstri Mühendisliği Bölümünde "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" Semineri gerçekleştirdi. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Emin Kahya'nın açış konuşmasıyla başlayan etkinlik, Şube İş Güvenliği Komisyonu Başkanvekili Ali Borucu'nun sunumuyla devam etti. Borucu İş Güvenliği mevzuatı hakkında öğrencilere bilgi verdi. Borucu'nun sunumunun ardından Eskişehir Şube İş Güvenliği Komisyonu Başkanı Makina Mühendisliği Öğretim Üyesi Yard.Doç.Dr. İrfan Üreyen, iş kazaları konusunda yaşanan deneyimlerin anlatıldığı bir sunum yaptı.

Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde Endüstri Mühendisliği Öğrencilerine Yönelik "Yalın Üretim Bilgilendirme Semineri" Gerçekleştirildi

3 Mayıs 2012 tarihinde Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencilerine yönelik olarak "Yalın Üretim Bilgilendirme Semineri" gerçekleştirildi. Endüstri Mühendisi Andaç Ülkütanır tarafından gerçekleştirilen seminerde; "Ne İçin Yalın Üretim," "Yalın Üretim Sistemi nedir?," "Kaizen Nedir?," "Sürekli İyileştirme İçin Öneri Sistemi," "Yalın Üretim Uygulama Konuları ve Uygulama Planı" konularına değinildi.

İzmir Şube EİM MDK Çalışmaları

23 Mayıs 2012 tarihinde Makina Mühendisleri Odası İzmir Şube EİM MDK Komisyonu; hazırladığı EİM MDK çalışma programını, İzmir Şubenin diğer alanlardaki uzmanlık komisyonları üyelerinin de bulunduğu bir toplantıda paylaştı.

İzmir Şube tarafından her Salı, tüm üyelerin katılımına açık olarak düzenlenen toplantılarda, meslek alanlarımıza ilişkin güncel konulardan olan “AOTS (The Association for Overseas Technical Scholarship) ile Japonya’da Eğitim Bursları” ve “Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Karbon Yönetimi” konularında seminerler gerçekleştirildi.

8 Haziran 2012 tarihinde Şubemizde gerçekleşen “Üniversitelerarası Makina-Endüstri Mühendisliği Bölümü Bitirme Projeleri ve Sergisi” etkinliğine komisyonumuz katkı ve katılım sağladı.

Öğrenci Üye Komisyonumuzla beraber İzmir ve

Manisa’da bulunan endüstri mühendisliği bölümlerinde öğrenim gören öğrenci üyelerimize, dönem sonu için staj yeri bulunması konusunda katkı sağlandı.

Belirli aralıklarla Sistem Dinamikleri alt çalışma grubu bir araya gelerek Sistem Dinamikleri temel bilgilendirme konusunda iki tam günlük eğitim hazırladı. Eğitimi tamamlayan grup üyeleri Sistem Dinamikleri uygulama örneği olan “Ro-Ro Taşımacılığında Sistem Dinamiği

Yaklaşımı” başlıklı yüksek lisans tezinin sunumuna da katıldılar.

Çeşitli tarihlerde İzmir belediyeleri gençlik meclislerinin lise son sınıf öğrencilerine yönelik düzenlediği meslek tanıtım etkinliklerine komisyon üyelerimiz katılarak, bilinçli meslek tercihinde bulunmalarını sağlamak için endüstri mühendisliği hakkında öğrencilere bilgi verdiler

Kocaeli Şube EİM MDK Çalışmaları

Endüstri İşletme Mühendisleri Üye Eğilim Belirleme Toplantısı Yapıldı

MMO Kocaeli Şube 11. Dönem E/İM Meslek Dalı Komisyonunda görev alacak endüstri ve işletme mühendisi üyelerimizin belirlenmesi amacıyla 27 Şubat 2012 tarihinde üye eğilim belirleme toplantısı düzenlendi. Üyelerimizin 11. Dönemde Odadan beklentileri ile yürütülmesi gereken çalışmalar hakkında görüş ve önerileri alınırken kurulacak EİM MDK için adaylar belirlendi.

MMO Kocaeli Şube 11. Dönem EİM MDK İlk Toplantısını ve Görev Dağılımını Gerçekleştirdi

MMO Kocaeli Şube EİM MDK' sının 3 Nisan 2012 tarihinde gerçekleştirdiği ilk toplantısının sonucunda görev paylaşımı şu şekilde gerçekleşti.

Başkan	Yıldız Yuluğkural
Başkan Vekili	Gökmen Turan
Sekreter Üye	Ali Cem Çatak
Üye	Sonay Genç
Üye	Burcu Özcan
Üye	İmre Ferah Göktürk
Üye	Sait Saitoğlu
Yedek Üye	Fatih Yiğit
Yedek Üye	Murat Balköse
Yedek Üye	Ersun Gürkan
Yedek Üye	Levent Ayberk
Yedek Üye	Türkan Sarı

Yedek Üye
Yedek Üye

Eren Onay
Ezgi Bodur

IV. Vaka Analizi Yarışması ve Ödül Töreni Düzenlendi

Kocaeli Üniversitesinde komisyonumuz tarafından dört yıldır düzenli olarak gerçekleştirilen Vaka Analizi Yarışması, öğrencilerin edindikleri teorik bilgiyi gerçek hayat problemlerinin çözümünde kullanmalarını, meslek ve Odayla olan ilişkilerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Yarışma aynı zamanda takım çalışması içinde yer alarak vaka çözme yeteneğini geliştirmeyi ve teorik bilgileri pratiğe dökmeyi hedeflemektedir.

28 Nisan 2012 tarihinde gerçekleşen ve gerçek hayattan alınan bir problemin konu olduğu yarışmaya, Makina Mühendisleri Odası öğrenci üyesi olan 3'er kişilik gruplarla Kocaeli ve Sakarya Üniversiteleri Endüstri Mühendisliği Bölümü 2. ve 3. sınıf öğrencileri katıldı.

Waka Waka, Şah-Mat, 3 Silahşörler, Elifhan-Gamze-Bahar, Hacer-Betül-Anıl isimlerinde beş ayrı grubun katıldığı yarışmada başarılı olan gruba ülkemizin önde gelen kuruluşlarından birinde staj yapma olanağı sağlandı. Yarışmaya katılan tüm gruplara endüstri mühendisliğiyle ilgili MMO yayınları ile komisyonumuzun seçmiş olduğu yayınlardan oluşan bir kitap seti hediye edildi.

Gebze İlçe Temsilciliğimizde Endüstri Mühendisleri Tanışma Kahvaltısı Düzenlendi

MMO Gebze İlçe Temsilciliği üyesi olan endüstri mühendisleriyle 20 Mayıs 2012 tarihinde Gebze'de bir tanışma kahvaltısı gerçekleştirildi.

Kocaeli Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü Bitirme Projesi Yarışması ve Ödül Töreni Gerçekleştirildi

Komisyonumuz ve Kocaeli Üniversitesi Endüstri Mühendisliği işbirliğiyle düzenlenen Bitirme Projesi yarışması 26 Haziran 2012 tarihinde Kocaeli Üniversitesinde gerçekleştirildi. Odamız üyeleri ve öğretim görevlilerinden oluşan jüri tarafından değerlendiren projelerden başarılı bulunan üç projeyi hazırlayan gruplarda yer alan öğrencilere ödülleri, 2 Temmuz 2012 tarihinde Şubemizde düzenlenen bir törenle verildi.

Sistem Dinamikleri - Tanıtım Denemesi

Emre GÖKTEPE
Endüstri Mühendisi

Sistem dinamikleri, karmaşık sistemlerin davranışını anlamayı ve istenen yönde değiştirmeye yönelik politikalar geliştirmeyi amaçlayan sayısal bir modelleme yöntemidir. Bu korkunç tanımları kullanarak, biraz daha anlaşılır olmasını umduğum açıklamalara geçiyorum...

Sistem: Tanımlanan sınırları içinde parçaları ve ilişkileri olan herhangi bir şey. Sistemi sistem yapan parçaların aralarındaki ilişkiler. Dünya, doğa, ülke, şehir, şirket, insan, organ. Yönetim sistemi, ekosistem, Krebs döngüsü gibi..

Karmaşık sistem: Gecikme ve geri besleme nedeni ile ilişkilerin doğrusal (lineer) olmadığı sistem. Gecikme örnekleri : İşe alınan kişinin öğrenme süresi, hammadenin ürüne dönüşme süresi, yatırımın gerçekleşme süresi, yatırım kararının alınma süresi, yatırım gereğinin fark edilme süresi. Geri besleme örneği : satın alma, üretim, satış, tahsilat, borç ödeme sonrası gelirin bir bölümünün yatırıma ayrılması ve daha çok satın alma, üretim,

satış, tahsilat ve borç ödemeye neden olması. Geri besleme, sonucun, bir süre sonra, nedenin nedeni olması olarak tanımlanabilir. Ürün kalitesi (veya tersi) algısının kulaktan kulağa (dedikodu veya bulaşıcı hastalık gibi) yayılması, yayıldıkça daha fazla yayılması. Geri beslemeyi yaratan, ürün kalitesiyle ilgili bilgiye sahip kişilerin diğer kişilere bu bilgiyi aktarmalarıdır. Bilgi aktarıldıkça, kişi sayısı arttıkça, bilginin daha fazla kişiye aktarılması ile S biçiminde bir davranış (üstel artış ve sonra doyuma ulaşma) gözlenir.

Karmaşık sistem davranışı: X ekseninde zaman olan herhangi bir grafik. Sistemin ilgilenilen değişken(ler)inin zaman boyunca davranışı. Kar, eleman devir oranı, yeni ürün sayısı, satış. Zaman boyunca bu değerlerin nasıl değiştiği sistemin davranışı olarak tanımlanır. Artabilir, gittikçe artabilir, azalabilir, önce artıp sonra azalabilir, dalgalanabilir veya bunların karışımı bir davranış gösterebilir.

Karmaşık sistem davranışını anlamak: Anlamak bir model kurmaktır. Genellikle örtülü modeller kurarız. Aklımızdan. Görünmeyen modeller. Sistem dinamiği modeli zihinsel bir modele göre çok daha sistematiktir. Stoklar, akışlar, ilişkiler kullanarak aklımızdaki modeli görünür hale getirmeye zorlar. Sonuç, denenebilir, doğrulanabilir, tartışılabilir bir model olur. Şirketin finansal davranışlarını modelle-

yelim. Bilanço stokların özetidir. Hazır değerler, menkul değerler, alacaklar, envanter, borçlar. Gelir-gider tablosu da akışları özetler. Stoklardaki (bilançodaki) değişimleri gerçekleştiren akışlar neler olmuş? Satışlar, satışların maliyeti, faaliyet giderleri. Veya şirketin deneyimi bir stok olarak tanımlanabilir. İşten ayrılmalar, işe girişler, alınan eğitim ve zaman deneyim stoğunu değiştiren akışlar olabilir. Ve tabii bu stoğun değişiminin satın almadan satışa tüm akışlara doğrudan etkisi olacaktır.

Karmaşık sistem davranışını anlamak ve istenen yönde değiştirmeye yönelik politikalar geliştirmek: Politika geliştirme, ne yaparsam (veya yapmazsam) ne olur sorusunun yanıtıdır. Karmaşık sistem, yapısı nedeniyle kolay anlaşılabilir. Zaten bu nedenle zihinsel modeller yetersiz kalır. Alınacak bir kararın, yapılacak bir değişikliğin kısa ve uzun erimli sonuçları beklenmedik olabilir. Tahsilat süresinde yapılan bir değişiklik, diğer gecikmelerle birleştiğinde finansal sistemin sürekli dalgalanmasına neden olabilir. Bir reklam kampanyası, talepte geçici bir artış sağlayarak, dağıtım kanallarındaki gecikmeler sonucunda (kamçı etkisi), üretim kapasitesi artırmaya yönelik yanlış bir yatırım kararına neden olabilir. Değişik senaryolar deneyerek sistemin hangi durumda nasıl davranacağı bulunabilir. Deneme yanılmalar model üzerinde çok daha kısa zamanda ve masrafsız yapılabilir. Model, etkili bir öğrenme ve karar verme aracına dönüşür.

Karmaşık sistem davranışını anlamak ve istenen yönde değiştirmeye yönelik politikalar geliştirmeyi amaçlayan sayısal bir modelleme yöntemi: Modeli oluşturan tüm parçalar, stoklar, akışlar, ilişkiler sayısalıdır. Stoklar integral, akışlar türev olarak modellenir. Modelleme bilgisayar yardımı ile görsel bir arayüz kullanılarak yapıldığından denklemler görünmez, kullanıcı simgeler ile çalışır. Simgelere sabit sayılar, fonksiyonlar, ilişki grafikleri girer. Simülasyon programı denklemleri uygular ve modellenen sistemin davranışını, verilen sayısal değerleri kullanarak, zaman boyunca raporlar.

Yukarıdaki örnekleri, okuyucuların ortak ilgi alanı olduğunu düşündüğüm, iş dünyasından verdim. Başka

dünyalar da var. Sistem dinamikleri yaklaşımı buralarda da kullanılabilir. Zaten kullanılıyor da. Düşünce kuruluşları bu yöntemle ülke stratejilerini belirliyor. Amerika ve Çin, çevre ile ilgili pazarlıklarını sistem dinamikleri modeli üzerinden yapıyor. Ağırlıklı olarak ABD'de K-12 (ilköğretim ve lise) eğitiminde sistem dinamikleri yöntemi ile eğitim veriliyor. GE, IBM, DuPont gibi çok uluslu şirketler stratejilerini belirlemede sistem dinamiklerinden yararlanıyor.

Sistem dinamikleri, anlamak, öğrenmek, öğrenmeyi öğrenmek için bir araç. Türkiye'de pek uygulaması yok. Belki de bu nedenle, strateji oluşturma toplantıları yıl sonunun bir hafta sonunda yapılan, grafiklerdeki sonraki noktaların, dilek, temenni ve pazarlıklarla belirlendiği ve hedef adını aldığı sıkıcı oturumlara dönüşüyor. Veya 3 çocuk politikası önerisinin, nüfus dışındaki diğer stoklara etkilerini ve sonuçlarını, sayısal verilerle tartışmıyoruz.

Sistem Dinamikleri - İşin Başı: Üstel Büyüme (Exponential Growth)*

Emre GÖKTEPE
Endüstri Mühendisi

Bir parça kumaş alın. İkiye katlayın. Sonra tekrar ikiye. Sonra tekrar. Birkaç katlama ile kalınlığı 1cm'ye ulaşır. Pek olacak bir iş değil ama becerebilsek, 29 kez daha katlasak kalınlığı ne olur?.. 5400 kilometre!

Üstel büyüme şaşırtıcıdır.

Herhalde evrim nedeni ile, kafamız doğrusal çalışır. Doğrusal büyüme, her zaman diliminde sabit bir büyüklüğün eklenmesidir. Her hafta 1km yol yapımı gibi. Her hafta yapılan yol, yapılmış olan yoldan etkilenmez. Hafızası yoktur.

Üstel büyümede eklenen miktar mevcut miktarın bir oranıdır.

Küçük bir göl var. İçinde nilüferler. Şirin, güzel. Üç şey biliyorsunuz. Her nilüferden bir gün içinde bir nilüfer daha ürüyor. Göldeki diğer canlıları korumak için nilüferleri, en azından bir bölümünü, temizlemeniz gerekiyor. Hiç temizlik yapmazsanız 30 gün içinde nilüferler bütün gölü kaplıyor. Ve gölde hayat duruyor.

21. günde gölün %0.2'si nilüfer. 25. günde sadece %3'ü. Yarısı dolsun bakarım diyorsunuz. Ve 29. gün geliyor. Gölü kurtarmak için sadece 1 gününüz var...

Bu hesapta gölün büyüklüğünün hiçbir etkisi yok. 30. gün dolacak, hergün ikiye katlanan bir büyüme, 29. gün yarı doluluğa gelir. Göl değil okyanus da olabilirdi. Gene geriye sadece 1 günümüz kalırdı.

İkiye katlanma süresini bulmak kolay. 72'yi büyüme yüzdesine bölmek gerekiyor.

Katlanıp durma için Nijerya'yı örnek alalım. Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre, Nijerya'nın nüfusu her yıl %2,27 büyüyor. $72/2,27=31,72$.

Nijerya nüfusu her 32 yılda ikiye katlanacak. 2040'da 300 milyon, 2070'de 600 milyon, 2100'e gelindiğinde 1 milyarı geçecek.

Tabii geçemeyecek. Nijerya, benzer durumdaki pek çok ülke gibi, açlık ve çevre sorunları yaşamakta. Doğa, biz

farklı bir şeyler yapmazsak, bildiği yöntemlerle ayar çekiyor. Doğumdan önce ölüm oranlarını değiştiriyor.

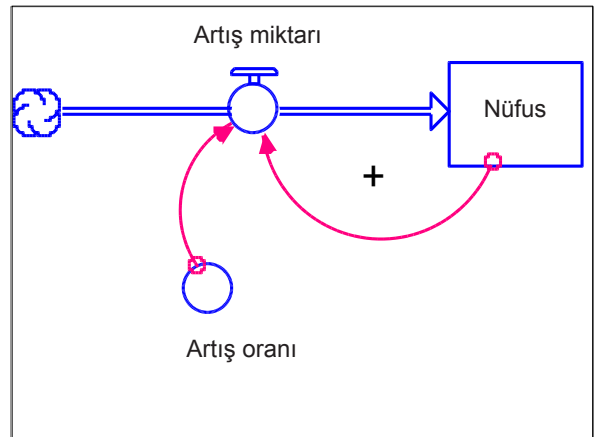
Yeri gelmişken, Türkiye'yi merak edenler için, ek bir bilgi. Mevcut nüfus büyüme oranımız %1,35 (TÜİK). Ortalama doğum oranı 2,15. Bu sayı 3 olursa (3 çocuk polikası), nüfus büyüme hızımız 2,1 gibi bir şey oluyor. Tanıdık geliyor mu?.. Ama konumuz bu değil. En azından şimdilik.

Canlılar canlılardan ürer. Ve nüfusları, bir sınırla karşılaşmadıkça, üstel büyür. Bu davranışı aşağıdaki diyagram ile gösterebiliriz.

Nüfus bir stok. Birikme, dolma ve boşalmalara göre değişen bir seviye.

Oklar etkileşimleri veya nedensellikleri gösteriyor. Diyagramdaki kalın ok, nüfusu artıran miktar, gerçek akış, her yıl nüfusa eklenen kişi sayısı. Bu akışın nedeni veya mekanizması da ince oklar. Artış miktarı, nüfusa ve artış oranına bağlı.

Nüfus arttıkça, artış miktarı da artıyor. Ortadaki "+" işareti bunu simgeliyor. Bu bir pozitif veya, belki daha doğrusu, pekiştirici döngü. Ekmeği yapan maya, banka hesabını artıran faiz gibi. Tarladaki zararlı böcekler, boğazınızdaki virüs gibi.

* Bu yazıda "Limits To Growth – The 30-year Update" kitabından yararlanılmıştır.

Bir de negatif veya dengeleyici döngüler var. Üstel büyüme yapısındaki bir sistem, üstel büyüme potansiyeline sahip bir sistem. Herhangi bir sınırlama olmazsa, üstel büyüyecek. Bu sınırlamaları, dengeleyici döngüler yaratıyor: Gerekli besinler, uygun sıcaklık, diğer canlıların nüfusu gibi. Veya insan nüfusu durumunda, ödüllendirmeler, cezalandırmalar, amaçlar, hedefler, felaketler, hastalıklar gibi.

Endüstriyel sermaye de, nüfus gibi, kendi kendine üstel büyüme yapısına sahip. Çelik fabrikası bir çelik fabrikası için çelik üretebiliyor. Vida somun fabrikası, kendi vida somunlarını yapacak makinelerin vida somunlarını üretebiliyor. Fiziksel ve parasal sermaye kendisinden daha da üretebilecek yapıya sahip. Endüstriler üretimlerinin bir bölümünü büyüme için tasarruf ediyorlar. Adına da yatırım diyorlar.

Tabii üstel büyüme potansiyeline sahip olmak ayrı, üstel büyüebilmek ayrı. Dengeleyici döngüler var. Müşteri talebi, yeterli işgücü, hammadde, enerji, yatırım fonu ve

benzeri sınırlayıcılar. Ama potansiyel var ve sınırlamalar olmadığı sürece veya, daha doğrusu sınırlamalara ulaşıncaya kadar, üstel büyüme gerçekleşiyor.

Toplumun üstel büyüme motoru bu iki stok: Nüfus ve endüstriyel sermaye.

Becerebilirim, sonraki yazılarda bu iki stok ile ilgili daha fazla bilgi vermeyi planlıyorum.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 44. GENEL KURULU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 44. Olağan Genel Kurulu, 28-29 Nisan 2012 tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar tarafından açılan Genel Kurul'un ilk gününde komisyon seçimlerinin ardından Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu çalışma raporları görüşülüp oybirliğiyle aklandı.

Genel Kurulun ikinci gününde Oda Yönetim, Onur ve Denetleme kurulu üyeleri, Odayı TMMOB Yönetim, Yüksek Onur ve Denetleme Kurullarında temsil edecek kurul üyeleri ile TMMOB Genel Kurulunda temsil edecek delegeler seçildi.

MMO'da 1994 yılından beri yönetimde bulunan Demokrat Mühendisler, Ali Ekber Çakar başkanlığındaki listeyle seçimi büyük farkla kazanırken, TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, Elif Öztürk ve Tevfik Peker'le birlikte Odayı TMMOB Yönetim Kurulunda temsil etmek üzere yeniden seçildi.

Genel Kurulun Divan Başkanlığına oybirliğiyle Oda Yönetim Kurulu önceki dönem Başkanlarından Emin Koramaz

getirildi. Koramaz, delegasyona hitabında "Kanun Hükümünde Kararnamelerle meslek kuruluşlarının etkisizleştirildiğini, meslek alanlarını serbestleştirme ve kuralsızlaştırma yoluyla da yeni sömürü ve rant alanları açıldığını" dile getirdi.

"Karanlıkların Aydınlıklara Çıkmasında, Haksızlıkların, Adaletsizliklerin, Sömürü ve Baskıların Son Bulmasında, Odamıza ve TMMOB'ye Sonsuz İhtiyaç Vardır"

Salonun Genel Kurul gündemini onaylamasının ardından açılış konuşmasını yapan Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber ÇAKAR konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Genel Kurulumuzda, daha güçlü bir Oda, üreten, sanayileşen, hakça bölüşen bir Türkiye için, söz üstüne söz koyacak, önümüzdeki iki yıllık dönemin çalışmalarının çerçevesini belirleyeceğiz. Oda ve üst birliğimiz TMMOB organlarında görev alacak yönetici kadrolarımızı seçece-

ğiz. Örgütlü üye gücümüz ve geleneklerimiz doğrultusunda önümüzdeki zor süreci en doğru şekilde planlayacağımıza; bütünlüğümüzü koruyarak, çalışmalarımızı ve hedeflerimizi genişleteceğimize inancımız tamdır.

2010`daki genel kurulumuz küresel ekonomik krizin tüm ekonomik yaşamı sarsıntıya uğrattığı bir dönemde gerçekleşmişti. Dünyada yaşanan gelişmeleri kapitalizmin krizi olarak değerlendirmiş; gelir adaletsizliğinin bir sınıf lehine genişletilmesinden başka bir amacı olmayan bu sistemin gerçekte iflasının yaşandığını ifade etmiştik. Bugün bu krizin siyasi, sosyal sonuçları da ortaya çıkmakta ve derinleşmektedir.

Adaletsiz gelir dağılımı politikaları tüm dünyada emekçi halkları kasıp kavurmaktadır. Kriz, küreselleşme deyişine uygun bir coğrafi yayılım ile dünyaya yayıldı. Avro bölgesi açısından tam bir kabaşa dönüşen süreç sonunda Yunanistan ve İtalya`da seçilmiş hükümetler devrildi, yerlerini teknokratlar aldı.

Türkiye`de yeni liberal politikaları tereddütsüz uygulayan AKP, piyasacılıkla uzlaşmış ılımlı İslamcı bir model olarak bugün dünyaya sunulmakta ve bölge ülkeleri bu çerçevede ABD ve Batı`ya yedeklenmektedir.

Bu hükümet döneminde yeni liberal programlar doğrultusunda, emek, mühendislik ve halkımız aleyhine olan ekonomi, sanayi, istihdam politikaları hız kazanmıştır. Orta Vadeli Programlar, yıllık programlar, torba yasalarla yapılan düzenlemeler hep sermayeyi gözetmektedir. Sendikaları zayıflatıcı girişimler, güvencesiz çalışma biçimleri; serbestleştirme ve özelleştirmeler hemen her alanı sarmakta; işsizlik ve yoksulluk yapısal boyutlarıyla artmakta; kamu yönetimini, ülke imarını, sosyal politika alanlarını ve TMMOB mevzuatını düzenlemeye yönelik Kanun Hükmünde Kararnemeler, Hükümetin "ustalık" dönemine damgasını vurmaktadır.

İktidar bürokrasisinin, KHK`lere paralel olarak TMMOB ve Odaların mevzuatını düzenleme çalışmalarının son günlerde hızlandığını özellikle belirtmeliyim. Mesleki denetim ve birçok hizmet sunumunun Odamızın elinden gitmesi, önemli gelir kaybı yaşanması söz konusudur. Bütün bu vb. konular önümüzdeki yeni dönem için birer mücadele başlığı oluşturmaktadır.

Yeni durum ve yeni dönem, herşeyi yeni baştan planlamamızı gerektiriyor. İktidar kanatlarının yayılmacı özelliklerini gözeterek, bir-iki seçim sonrası bu mevzileri kaybetmemek için ciddi bir iç tahkimat yapmamız gerekiyor. Örgütlü üye ilişkilerimizi yeni yöntemler de ekleyerek geliştirmemiz, daha fazla üye ile temas kurmamız ve onları örgütlü üye ağına dahil etmemiz gerekiyor.

Meslek alanlarımızdaki daralmaya karşı yeni hizmet alanları bulmamız, gerek Odanın mevcut gücünün korunması, daralma yaşamamak ve gerekse meslektaşlarımızın istihdam sorunu, diğer yandan Oda personel yapısının korunması açısından çok yönlü bir önem taşımaktadır.

Kamuoyunda takdir edilen etkinlik ve çalışma düzeyi ile meslek alanlarımızı koruma ve genişletme çalışmalarımızın, yalnızca örgütlü üyelerimize dayanarak gerçekleştirildiğini belirterek, bu özelliğimizin birlik içinde geliştirilmesinin, önümüzdeki dönem açısından taşıdığı öneme vurgu yapmak istiyorum.

Toplamda 40`a ulaşan kongre, kurultay, sempozyum etkinliklerimizden süzülen görüşler; komisyonlarımız, çalışma gruplarımız ve birikimlerimizden hareketle hazırladığımız Oda raporlarımızın sayısı 42`ye ulaşmıştır. Bu raporlar ve bütün etkinliklerimizde; mühendislik, bilim, teknoloji, sanayi, yapı denetimi, ulaşım, enerji, eğitim, istihdam ve daha birçok konuda izlenmesi gereken politikalara dair Oda görüşlerimizi kamuoyu ile paylaştık. Bu alanlarda yıllardır izlenen ranta dayalı, mühendisliği dışlayan, dışa bağımlı politikaların ülkemiz ekonomisi, sanayisi ve halkımız üzerinde yarattığı derin tahribatı gözler önüne serdik.

Teknik mevzuat, onaylanmış kuruluş ve akreditasyon çalışmalarını ile ulusal ve uluslararası tanınırlıkta önemli mesafeler kat ettik. Yaşamın birçok alanına uzanan mesleki denetim, bilirkişilik-ekspertizlik, teknik ölçüm hizmetlerini başarıyla yürütüyoruz.

mmo 44. genel kurulu

Bütün bu mesleki faaliyetlerin yanı sıra ülkemiz ve halkımızdan yana bir meslek örgütü olarak, Odamızın tüm olanaklarını, bütün mesleki birikimimizi ülkemizin gelişmesi, sanayileşmesi, kalkınması ve demokratikleşmesi için seferber etmeye çalıştık.

Ülke kaynaklarının talan edilmesine, savaş ve işgallere, etnik düşmanlıklara, sosyal devletin tasfiye edilmesine, her tür gericiğe, meslek alanlarımızı da saran işsizliğe, gelir bölüşümündeki adaletsizliğe, meslek uygulama alanlarımızın daraltılmasına, tüm anti-demokratik uygulamalara, halkımız ve ülkemiz aleyhine geliştirilen politikalara karşı, ülkemizin aydınlık güçleriyle birlikte bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde bağımsız çizgimizle yerimizi aldık.

Karanlıkların aydınlıklara çıkmasında, haksızlıkların, adaletsizliklerin, sömürü ve baskıların son bulmasında, tüm emek ve demokrasi güçlerine ve bu gücün içinde örgütlü duruşuyla güven veren Odamıza ve TMMOB`ye sonsuz ihtiyaç vardır.”

Bu düşünce ve duygularla, geleceğin bizim olduğu bilinciyle sözlerimi tamamlıyor, öneri, görüş ve katkılarınızla genel kurulumuzun verimli ve üretken geçmesini diliyor, hepimizi dostlukla selamlıyorum.”

“İnanç, Kararlılık ve Emek ile TMMOB’yi Geçmişin Ayak İzlerinden Geleceğe Doğru Omuzlarımızda Taşıyacağız”

MMO Genel Kurulunda yaptığı konuşmada, iktidar politikalarının mühendislerin sosyal konum ve koşullarını doğrudan olumsuz bir biçimde etkilediğini ifade eden TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, “TMMOB’yi TMMOB yapan, şimdiye kadar ayakta tutan, savrulma-

sına ve diz çökmesine asla izin vermeyen arkadaşlarımızın çalışma tarzına, inançlarına ve kararlılıklarına şimdi bir kez daha ve yeniden ihtiyaç var. Önümüzdeki dönem örgütümüzün bu ihtiyacı karşılayacağına inanıyorum.” dedi.

Çalışma ve Denetleme Raporlarının okunmasının ardından söz alan delegeler görüş ve önerilerini dile getirdiler. Genel Kurul, seçimlere katılacak adayların belirlenmesiyle sona erdi.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 44. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirisi Açıklandı

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 44. Olağan Genel Kurulu, 28 Nisan 2012 tarihinde Ankara Kocatepe Kültür Merkezi’nde 729 delegenin katılımıyla toplanmıştır. 83 bin üyesi, 17 bin öğrenci üyesi, 18 Şubesi, 56 il, 42 ilçe temsilciliği, 11 mesleki denetim bürosu, işyeri temsilcilikleri ile örgütlü Odamızın 44. Genel Kurulu sonunda belirlenen görüş ve önerilerin kamuoyuna duyurulması kararlaştırılmıştır.

1980`li yıllarda yeni bir dünya düzeni oluşturmak için harekete geçen emperyalist kapitalist sistem neo-liberal politikalarını son yıllarda çok hızlı bir biçimde dünyanın her yerinde hayata geçirmiştir. Yeni sürecin ülkemize yansımaları ise 24 Ocak kararları ve 12 Eylül askeri faşizmi olarak karşımıza çıkmış ve etkileri günümüzde hâlâ devam eden bir içerik kazanmıştır. Bugün ise yeni güçlü kutupların oluştuğu, her sorunun yeni pazarlıklara konu olduğu, uluslararası boyut kazanabilecek bölgesel gerilimlerin yaşandığı, kapitalist dünya ekonomisinin yayılmacı karakterine uygun çelişki ve çatışmalı yeni bir dönem sürmektedir.

Yeni liberal politikaların baş aktörleri, haksız, adaletsiz ve hukuksuz saldırılarıyla dünyayı yeniden yapılandırma hedefi doğrultusunda, başta Ortadoğu, Kafkasya ve Balkanlar olmak üzere tüm dünyayı savaş ve kaos ortamına sürüklemekte, yarattıkları kaos ortamını yöneterek enerji, gıda ve su kaynaklarının kontrolü ve egemenliği üzerinden şekillenen 21. yüzyılın hegemonya mücadelesinde stratejik hedeflerine ulaşmanın planlarını adım adım uygulamaktadırlar.

Bu planların gerçekleşmesi için kurulan temel ideolojik yöntem, kitleleri siyasetten ve sınıfsal bakış açısından uzaklaştırmak ve dinsel, bölgesel, kültürel farklılıkları

öne çıkartmaktadır. Bu durum hem yerelleşmeyi, hem de fikirler yerine kimlikler ve aidiyetler üzerinden konulararak siyaset yapmayı öne çıkarmaktadır. Evrensel ideolojik motiflerin, ve emekçi halklar lehine siyasetin dışlandığı bu yabancılaşma ortamında "medeniyetler çatışması" vb. söylemler dini/etnik motiflere indirgenmiş, dolayısıyla benzer kaderi paylaşan milyonların birbirlerinden farklı oldukları yanılsamasına yol açılmaktadır.

Yaşamakta olduğumuz ve küreselleşme olarak adlandırılan dönem, her şeyin para ilişkisine tabi edilmeye çalışıldığı bir süreci içermektedir. Para, toplumsal ilişkileri tüm boyutlarıyla boyunduruk altına almış, neredeyse kutsallaştırılmış bir "piyasalar" söylemiyle gündelik hayatımıza egemen olmuştur.

Gelişmekte olan ülkelerin gerek ekonomik yapılarını gerekse siyasal yapılarını hegemonyası altına almaya çalışan küresel sermaye, sözcüleri IMF ve Dünya Bankası gibi kurumların aracılığıyla bu ülkelere kendi programlarını ve krizlerini aşmak için baskı ve sömürü politikalarını dayatmaktadır.

2008 yılının son çeyreğinde dünyada başlayan ve derinlemesine süren dünya ekonomik krizi kapitalizmin kaçınılmaz bir sonucu olarak karşımıza çıkmıştır. Dünya kapitalizminin belirli aralıklarla yaşamış olduğu kriz, ülkemiz için kronikleşmiş ve yaşamımızın bir parçası olmuştur. Kriz tüm emekçi kesimleri işsizleştirip, yoksullaştırdığı gibi biz mühendis mimar, şehir plancılarını da işsizleştirmiş veya çalışan yoksullar haline getirmiştir.

Türkiye`de egemen sınıflar ve onların taşeronu AKP Hükümeti, kapitalist küreselleşme ve neo-liberal politikalar ekseninde, her alanda özelleştirme, kuralsızlaştırma ve ticarileştirme ile dışa bağımlı yapıyı pekiştirmiştir. Ülkemizde sınav yatırımları durmuş, KOBİ`lerin önemli bir kısmı pazardan çekilmiş, işsizlik kronik bir sorun haline gelmiştir. Üyelerimiz bu girdabın içinde mesleki ve ekonomik tatminsizlikler ve sosyal yıkımlarla karşı karşıyadır.

AKP iktidarı ve taşeronları Türkiye ekonomisinin krizlerden etkilenmediğini ve büyümenin devam ettiğini iddia etmektedir. Gerçekler emekçi halktan gizlenmekte ve başarısızlık gizlenmeye çalışılmaktadır. Finans oligarşisinin, Türkiye ekonomisini spekülâtif rakam oyunları

şışirdiği aşıkardır. Son yıllarda ekonominin sürekli olarak küçüldüğü ülkemizde yeni büyüme oyunlarının sıcak para ve yüksek ithalat bağımlılığına bağlı olduğu gerçeğinin üzeri örtülmek istenmektedir. Gerçek göstergeler olan işsizlik ve çalışan kesimlerin yoksulluğu göz ardı edilmiştir. Üretimden, sanayileşmeden ve istihdamdan uzak bir büyüme, ancak dış kaynakların ülkemize daha fazla kâr elde etmek için gelmesiyle mümkün olabilir. Borsa-ya, devlet kağıtlarına ve hizmet sektörlerine gelen sıcak para ve doğrudan yabancı sermaye, gerçekte üretim ve ihracatın fason üretime dayalı olmasını koşullamakta ve dış borç yükünü artırmaktadır.

Ülkemizin en temel sorunlarından biri olan Kürt sorununun ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan yakıcılığı gün geçtikçe artmaktadır. 30 yıla yakın bir zamandır yaşanan savaşın asla çözüm getirmediği, tam tersine bin yıldır bir arada yaşamış halkların arasına gerginlik ve düşmanlık tohumları ektiği görülmüştür. Roboski (Uludere) katliamı Kürt sorunundaki şiddet ve tasfiyeye dayalı "çözüm" yaklaşımının en sert örneği olmuştur.

On binlerce can kaybına ve yüz milyarlarca dolarlık maliyete yol açan savaşın bitirilmesi için diyaloga, yok saymak yerine dinlemeye, anlamaya, barışın diliyle konuşmaya en fazla ihtiyacımız olan günleri yaşıyoruz. Sürecin, "acil demokrasi ve kalıcı barış" sürecine dönüştürülmesi için demokrasi ve emek güçlerine önemli görevler düşmektedir. Yıllarca yürütülmeye çalışılan inkar ve imhaya dayalı ırkçı, ayrımcı, baskıcı, asimilasyoncu politikalarından vazgeçilerek eşit, özgür, demokratik birlikteliği sağlayıcı, farklılıkların zenginlik olduğu bilinciyle kimliklere saygılı ve adil bir yaşamın kurulması yönünde somut adımların atılması için siyasi iktidarı zorlayıcı demokratik baskı gücü gerekmektedir.

Toplumda öfke ve nefret duygularının artmasıyla birlikte aile içi ve toplumsal şiddet de had safhaya ulaşmıştır. Dünyada her yıl 5 bin kadın, "ailesinin onurunu zedelediği" vb. gerekçelerle öldürülmektedir. Ülkemizde cinsiyet ayrımcılığı, aile içi ilişkilerden başlayarak toplumsal hayat içerisinde her düzeyde yaşanmaya devam etmektedir. İş yaşamında, sosyal yaşamda, aile içi yaşamda kadının kadın olmasından kaynaklı sorunlar, tarihsel, kültürel, dinsel faktörler nedeniyle görmezden gelinmekte, kadın sorunu yok sayılmaktadır. Her yıl Türkiye`nin hemen her yerin-

mmo 44. genel kurulu

de her yaş, meslek ve statüden erkekler, hemen her yaş, meslek ve statüden kadınlara fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik ve duygusal şiddet uygulamakta ve bu durum katlanarak büyümektedir. Kadın cinayetleri son yedi yılda 14 kat artmıştır. Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cinsiyet ayrımcılığı çözülmeden özgür ve eşit bir toplum yaratılmasının mümkün olmadığı görülmelidir.

Cumhuriyet tarihinin önemli bir dönemine damgasını vuran devlet bağlantılı "derin örgütlenmelerin" tüm yaptıklarıyla, her türlü ilişki ve bağlantılarıyla açığa çıkartılması, pazarlık konusu yapılmaksızın, kirli-kanlı elleri aklama çabası içerisinde olmaksızın geçmişin aydınlatılması, sorumluların adalete hesap vermesinin sağlanmasına yönelik mücadele verilmelidir.

Emperyalizm AKP eliyle ülkemizin zaten eksikli olan demokrasisini daha fazla kontrol altına almaktadır. Bu çabanın siyasi, sosyal yaşamdaki tezahürlerine, üniversiteleri, bilim kurumlarını, yargıyı kuşatma ve anayasa referandumu gibi konular üzerinden sık sık tanık oluyoruz.

Ülkemiz yukarıdan aşağıya bürokratik dönüşümler, aşağıdan yukarıya cemaat-tarikat ağlarıyla kuşatılmaktadır. Siyasi iktidar, her geçen gün anti demokratik öğeleri biraz daha artırmaktadır. Bu kapsamda son yıllarda siyasi gündemlerin önemli bir başlığı, yapılmak istenen anayasa değişiklikleri olmuştur. Bizler ülkemizin en önemli sorununun demokratikleşme sorunu olduğuna inanıyoruz. 12 Eylül anayasasıyla getirilen baskıcı, çifte standartlı, keyfi

yönetim etkisini sürdürmekte, anti demokratik anayasa ve diğer yasalarda günlük menfaatler doğrultusunda yapılan değişiklikler kuralsız ve keyfi uygulamalara zemin hazırlamaktadır.

Bu kapsamda son yıllarda siyasi gündemlerin önemli bir başlığı, yapılmak istenen anayasa değişiklikleri olmuştur. Özellikle 2010 yılında yapılan referandumda kabul edilen değişiklikler 12 Eylül Anayasası'nı geliştirici niteliktedir. Yargının hareket alanını tamamıyla yürütmeye lehine düzenleyen bu değişikliklerle otoriter yönetim tarzının yasal dayanakları genişletilmiştir. 12 Eylül Anayasası ve AKP iktidarı uygulamaları sonucu son birkaç yıl içerisinde yoğun bir gözaltı ve

tutuklama furyası gerçekleştirilmiştir. Seçilmiş vekiller, belediye başkanları, sendikacılar, gazeteciler, yazarlar, aydınlar, öğretim üyeleri, öğrenciler; yani iktidara muhalif olan, işlerinde birçok meslektaşımızın da olduğu tüm kesimler, özel yetkili mahkemeler aracılığıyla tutuklanarak ülkemiz açık cezaevi haline getirilmiştir. Odamızın da karşı çıktığı pek çok dönüşüm sonucu yargı başta olmak üzere devlet içerisinde AKP ile çelişkili hiçbir yapı kalmamıştır.

12 Eylül Anayasası'nın anti-demokratik muhtevasını derinleştirecek, sermayenin ranta dayalı birikim ihtiyaçları ile iç ve dış politikada gereksinilen İslami motifli diktatoryal yapıyı güvence altına alacak olan 'yeni anayasa' girişimi, bilindiği üzere iktidarın eskiden beri başvurduğu demagojiler eşliğinde gündemdedir.

Liberal uygulamaların bir parçası olan iş ve sağlık yasalarıyla çalışanların hakları budanmakta, halkımızın sağlığı piyasa koşullarının insafına terk edilmektedir. Egemen ekonomik politikaların belirleyicileri, ülkemizi ucuz iş gücü deposu olarak görmekte, emekçilerin her türlü sağlıksız ve güvenliksiz koşullarda çalıştırılmasına yol açmaktadır. Bu koşullarda iş yerlerinde pek çok iş cinayeti de meydana gelmektedir.

Yürürlüğe giren 4+4+4 eğitim yasası ile biat eden, din-dar ve kindar nesiller yetiştirilmesi projesi, kadınların sosyal ekonomik yaşamdan soyutlanması yanı sıra çocuk

emeğinin sömürüsü, kız çocuklarının eğitim hakkının engellenmesi, çocuk yaşta evlendirilmenin meşrulaştırılmasını amaçlamaktadır.

Siyasi iktidarın muhalefete olan tahammülsüzlüğü yayılarak her alanda kendisini göstermekte, bu durumdan meslek odaları da payını almaktadır. Meslek alanlarımızı yakından ilgilendiren Kanun, Yönetmelik, Kanun Hükmünde Kararname ve Genelgelerle odaların varlık nedenleri ortadan kaldırılmaya, üyeye ilişkileri koparılmaya, yetkileri yok edilerek bir dernek statüsüne dönüştürülmeye, maddi gücüne el atılarak güçsüzleştirilmeye çalışılmaktadır. "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun," arka arkaya çıkarılan Torba Yasa, KHK'lar, LPG Sızdırmazlık Hizmetlerine ve Proje Mesleki Denetim hizmetlerine darbe vurmak, Hükümetin odalara ve mühendis-mimarlara yönelik baskı ve saldırılarının bir kısmını oluşturmaktadır.

AKP iktidarının tüm alanları kurlsız bir şekilde ticarileştirmesi ve serbestleştirmesinin etkisini son zamanlarda mühendislik mimarlık alanlarında da hissetmeye başladık. AKP iktidarının ilk dönemlerinde öncelikli olarak hedefi olmayan meslek örgütleri Devlet Denetleme Kurulu raporu ile birlikte başlayan müdahale süreci KHK, Yönetmelik ve genelgelerle artarak devam etmektedir. Yaşamın tüm alanlarına müdahale etmeye çalışan emperyalist güçlerin sözcüsü siyaset iktidar, kendi kurumlarını oluşturmak, muhalif yapıları destek yapılar haline getirmek ve özellikle piyasalaştırmak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Avrupa Birliği'nin ve uluslararası tekellerin kurumları olan IMF, Dünya Bankası ve DTÖ gibi kurumların isteklerini hayata geçirmek amacıyla ve tüm muhalefetin etkisizleştirilmesi yoluyla emperyalist-kapitalist sömürünün önündeki engellerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. AKP iktidarı, dünyada yaşanan ekonomik krizin Türkiye'ye ulaşmadığı yalanlarını dile getirmektedir. İktidar ülkemizde her zaman ekonomik alanın bel kemiği olarak görünen yapı üretim sürecinin her aşamasını denetimsizleştirmekte ve piyasanın vahşi koşullarına bırakmaya çalışmaktadır.

Genel Kurulumuz, IMF ve Dünya Bankası politikaları karşısında, bu ülkenin savaşızsız sömürsüz barıştan, halkların

kardeşliğinden, emekten ve halktan yana güçlerin kararlılığını, mücadele azmi ve birlik ve dayanışma bayrağını yükseltme iradesinin önemini bir kez daha dile getirmektedir.

Yukarıdaki saptamalardan hareketle, TMMOB Makina Mühendisleri Odası 44. Olağan Genel Kurulu, aşağıda belirtilen çalışma ilkeleri eşliğinde ülkemiz sanayisi ve toplumsal sorunlarına dair çözüm önerilerini kamuoyu ile paylaşmaktadır.

- Makina Mühendisleri Odası, yeni çalışma döneminde de ana yönetmelik ve yönetmelikleri, çalışma anlayış ve ilkeleri ile üyelerinden aldığı güçle, emekten, barıştan, eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden yana; her türlü gericiliğe, nefret suçlarına, ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı "bir arada yaşamı" savunacak, örgütsüzlüğe, tüm baskı ve dayatmalara karşı direnmesini sürdürecektir.
- Odamız çalışma program ve ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirdiği etkinliklerle oluşturulan platformlarda, meslek ve meslektaş sorunlarının ülke sorunlarından bağımsız olamayacağı anlayışıyla, katılımcılığın temel alınarak yürütüldüğü çalışmalarına ve ülkemizin temel sorunlarına ilişkin görüşlerin ortaya konulmasına devam edecektir.
- Hep daha fazla üretim ve aşırı tüketim odaklı ekonomi anlayışının insanca yaşamın sürdürülebilirliği üzerindeki olumsuz etkileri görülmektedir. İnsanca hakça bir yaşam ve hakça paylaşım odaklı yeni bir anlayışa olan ihtiyaç, kendisini bütün yakıcılığıyla hissettirmektedir. Odamız planlı bir kalkınma ve istihdam odaklı sanayileşmeden, etkin ve yatırım kararlarıyla bütünleşmiş; mühendisten, bilim, AR-GE ve teknolojik gelişmeden yana bir ülke ile kendi kaynaklarına, birikimlerine dayalı bir ekonominin mümkün olduğu inancını taşımaya kararlılıkla devam edecektir.
- Küreselleşme süreç ve politikalarının, ekonomik, toplumsal, politik ve kültürel vb. tüm alanlardaki yıkım ve tahribatlarına karşı, öncelikle stratejik öneme haiz tüm sektörlerde emekten yana politikalar oluşturulmalıdır.
- Dünya Bankası, IMF ve benzeri kuruluşların dayattıkları ekonomik ve sosyal politikalarla üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilim ve teknolojiyi saptıran, mühendis ve çalışanı ile halkı dışlayan uygulamalar terk edil-

mno 44. genel kurulu

- meli, kamu yararı ve toplumu gözeten bir planlama esas alınmalıdır.
- Tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanincaya kadar Gümrük Birliği anlaşması mutlaka askıya alınmalı, aynı yanlış politikalar AB`ye üyelik müzakere süreçlerinde sürdürülmemelidir. İçinde bulunduğumuz bilgi kirliliği ve yönlendirme ortamına ivedilikle son verilerek, tarama konusu olan başlıklarda müktesebat değişikliklerinin ülkemiz geleceğine etkileri tüm alanlarda ve tüm sektörlerde tartışmaya açılmalı ve bağımsız politikalar oluşturulmalıdır.
  - Halktan yana bilim ve teknoloji politikalarının gerçekleştirilmesi için ilgili tüm kurumların eşgüdümünü sağlayacak çalışmalar yapılmalı, sanayide AR-GE ve inovasyona ilişkin altyapının kurulması, bu çerçevede içinde ele alınmalıdır.
  - Kayıt dışı ekonomi, ulaştığı boyutları, ekonomik, sosyal yaşamda yol açtığı büyük kayıplar ve sorunlar dikkate alınarak sınırlanmalı, kayıt içine çekilmeli, bu yönde denetim mekanizmaları işletilmelidir.
  - Rüşvet ve yolsuzluğa dayalı ilişkiler açığa çıkarılarak cezalandırılmalı, bu ilişkileri engelleyecek netlikle düzenlemeler yapılmalıdır.
  - İşsizliği, yoksulluğu ve borçlarımızı artıran, ülkemizin talanına yol açan IMF, Dünya Bankası patentli ekonomi yerine, sanayinin planlı olarak kalkınma ve refahı sağlayacak biçimde geliştirilmesi, istihdam odaklı olması, yatırımların özellikle imalat sanayinde ve yüksek katma değerli üretim alanlarında yoğunlaştırılması teşvik edilmelidir.
  - Dış ticaret açığı ve dışa bağımlılığı artıran ithalat politikasını önleyecek, özellikle ara malı ve yatırım mallarını üretecek yatırımlara öncelik verecek bir planlama yapılmalı ve teşvik edilmelidir.
  - Kamu planlamasına, kamu yatırım, üretim ve kaynak kullanımına karşı çıkan, yatırımların gecikmesine, aksamasına ve kamusal hizmetlerde gerileme ve ticarileşmeye neden olan özelleştirme ve taşeronlaştırma uygulamalarından vazgeçilmeli, özelleştirilen yerler tekrar kamulaştırılmalıdır.
  - Kentsel dönüşüm adı altında kentlerimizin talan edilmesine, denetimsizliğin öne çıkarılmasına, yerinden yönetim yerine merkezi yönetim kararlarıyla kent dinamikleri ve potansiyellerinin sömürülmesine, halkın barınma hakkının elinden alınmasına yönelik uygulamalardan derhal vazgeçilmelidir.
  - Sağlık ve eğitimin temel insan hakları olduğu esas alınarak, her türlü özelleştirmeye son verilmelidir. Sağlıkta piyasalaştırma ve özelleştirme projesinden, eğitimin metalaştırılmasından vazgeçilmelidir.
  - Standart dışı, enerji yoğun teknolojilerin ithal edilmesi önlenmeli, mevcut tesislerde enerji verimliliğini artıracak modernizasyonlar yapılmalı; bu bağlamda çevreyi koruyacak, çevre dostu teknolojiler uygulanmalıdır.
  - Ülkemize dayatılan ve fosil kaynak yakıtları esas alan dışa bağımlı enerji politikaları terk edilmeli, yenilenebilir kaynaklara, yerli enerji santralleri ile hidroelektrik esaslı santrallere öncelik verilmelidir. Yeniden gündeme gelen nükleer enerji santral ihaleleri durdurulmalı, enerjide dışa bağımlılığı pekiştirecek bu uygulamadan vazgeçilmelidir.
  - Doğada varlığı sınırsız olmayan kaynakların aşırı kâr hırsıyla tüketilmesi, insanlığın geleceğini ciddi boyutlarda tehdit etmekte ve dünya küresel felakete doğru hızla sürüklenmektedir. Daha fazla üretim ve tüketim odaklı, ekolojik dengeyi bozan ve doğayı tahrip eden ve yöre halklarının rızası olmayan HES, termik santral, nükleer santral vb. uygulamalar yerine yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımlar teşvik edilmeli, temiz ve güvenilir enerji kaynakları bir devlet politikası haline getirilmelidir.
  - Ülkemizin tarihi, kültürel ve doğal varlıklarını yok etme pahasına yapılmak istenen maden ve enerji tesislerine dur denilmelidir. Kazdağları, Bergama, Fırtına Vadisi, Alianoi, Munzur, Hasankeyf, Karadeniz Bölgesi ve diğerleri değerlerimizdir ve korunmalıdır.
  - Planlama politikalarını merkezine oturtan bir Ulusal Ulaşım Master Planı hazırlanmalı, karayolu yerine demir yolu ve deniz yolu taşımacılığının geliştirilmesi için çaba gösterilmel, bu ulaşım modları arasında bir denge kurulmalı; her zaman toplu taşımacılıktan yana olunmalıdır.
  - İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri kamusal bir hizmet olarak algılanmalı, bu alanda çalışma koşulları arasındaki nedensel ilişkileri araştırmak ve bilimsel araştırma yapacak kurumlar oluşturulmalıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğine gereken önem verilmeli ve

- eğitimlerde ilgili meslek örgütleri yetkilendirilmelidir. Meslek hastalıklarına ilişkin çalışmalar geliştirilmeli, meslek hastalıkları hastaneleri işlevlerine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.
- 12 Eylül Anayasası ve AKP`nin tekelci otoriter bir rejim oluşturma yönünde sunduğu öneriler reddedilmeli, tüm toplumsal ve siyasi oluşumların katılımının sağlandığı, eşitlikçi, özgürlükçü, toplumcu ve demokratik yeni bir Anayasa yapılmalıdır. Seçim barajı da kaldırılarak antidemokratik siyasi partiler ve seçim yasaları değiştirilmeli, dokunulmazlıklar kaldırılmalıdır. Tüm çalışanların örgütlenme ve sendikalaşma hakları yeniden düzenlenmelidir.
  - Etnik kökenlerine göre insanları ayırıp birbirine kırıdıracak her türlü uygulamaya, şiddete yönelik faaliyetlere, tüm şoven yaklaşımlara, barış, demokrasi ve halkların kardeşliğini sabote edecek davranışlara karşı çıkılmalıdır. Ülkemizin etnik milliyetçilik temelinde kamplaştırılmasına karşı çıkmak, etnik ayırım ve düşmanlıklara prim vermeyerek bir arada kardeşçe yaşamı savunmak, her türlü şiddeti ve provokasyonu lanetlemek, operasyonların durdurulmasını ve silahların bırakılmasını isteyerek, sağduyulu demokratik yaklaşımları egemen kılmak sorumluluğuyla davranılmalıdır.
  - Son günlerde komşumuz Suriye ve İranla ilgili yaşanan gelişmeler kaygı verici boyutlardadır. Emperyalizmin Ortadoğu`da tetikçiliği ve taşeronluğunu yapma anlayışından vazgeçilmeli ve barışın sesinin yükseltilmesi için mücadele edilmelidir.
  - 12 Eylül askeri faşizminin ürünü olan YÖK bütün kurumlarıyla kaldırılmalı, ilköğretimden üniversiteye kadar eğitim herkese anadilinde, parasız, eşit, bilimsel, demokratik ve fırsat eşitliğine uygun olmalıdır. Mühendislik eğitim ve öğretim programları çağdaş teknolojiye ve bilim politikalarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir. Teknoloji fakülteleri, "uzaktan mühendislik eğitimleri" gibi bilimsel olmayan düzenlemelere derhal son verilmeli, yeni mühendislik fakültelerinin oluşturulması durdurulmalı, mevcutların fiziki ve akademik yapıları iyileştirilmelidir.
  - 12 Eylül Anayasası ile uygulamaya konulan ve meslektaşlar arasında ayrımcılığa yol açan, kamuda çalışan mühendis, mimar, şehir plancılarının meslek oda-

larına üyelik zorunluluğunu kaldıran düzenleme sona erdirilmelidir.

- Meslek yaşamında kadın mühendislere ve bütün kadınlara yönelik her türlü cinsiyet ayrımcılığına karşı çıkılmalıdır. Kadın istihdamının ve eğitiminin artırılması sağlanmalıdır. Kadına yönelik din, töre, namus ve feodal kültürden kaynaklanan her türlü maddi ve manevi şiddetin son bulması için ciddi çalışmalar yapılmalıdır.
- Kadın üyelerin Oda çalışmalarına daha aktif katılımı ve Kadın Mühendisler Komisyonunun kurulması sağlanmalıdır.
- Birçok kurum çalışanlarına yönelik uygulamalarla yayılan kamu personel rejimi düzenlemelerine ve bütün çalışma yaşamında güvencesiz, sendikasız çalışma koşullarına son verilmelidir. Kamu çalışanlarının özlük hakları korunarak geliştirilmeli, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır. Kriz bahane edilerek yaygınlaştırılan mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil bütün emekçilerin düşük ücretlerle, esnek, güvencesiz istihdam modeli/biçimleri kapsamında çalıştırılmasına karşı çıkılmalıdır.
- Emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs`ta MMO üyeleri emek ve meslek örgütleriyle birlikte yine alanlarda olacaktır.

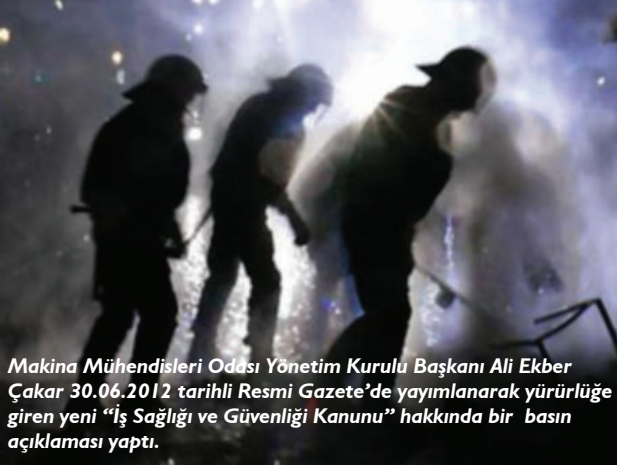
Yukarıda sıralanan sorunlara ilişkin talep ve gerekliliklerin gerçekleşmesi için Odamız kararlı tavrını sürdürecektir; örgüt birimlerimizle gerekli çalışmaları yapacak; emek ve demokratik kitle örgütleriyle ilişkilerimiz bu yönde geliştirilecektir. Amacımız çağdaş, eşitlikçi, özgür, demokratik, laik, sanayileşmiş, kalkınmış, tam bağımsız bir Türkiye`ye ulaşma yolunda birlikte üretmek ve birlikte paylaşmak anlayışıyla daha etkin ve daha güçlü bir Makina Mühendisleri Odası olmaktır.

Gün, birlik, mücadele ve dayanışma azmi ile hareket etmenin ve genelden özele yaşanan fiili süreçlere karşı hazırlıklı olma günüdür. Gün safları sıklaştırıp, örgütlülüğümüzü güçlendirerek öfkemizi özgür, eşit, demokratik Türkiye mücadelemizde umuda dönüştürmenin günüdür.

Yaşasın MMO Örgütlülüğü! Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası; İş Kazaları, İş Cinayetleri ve Meslek Hastalıklarına Çözüm Getirici Bir İçerikte Değildir

Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar 30.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yeni "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" hakkında bir basın açıklaması yaptı.

Yıllardan beri hazırlıkları yapılan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu," TBMM'de kabul edilerek Cumhurbaşkanının onayına sunulmuş, onayın ardından 30.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği üzerine on bir yıldan beri kongreler düzenleyen, eğitim, periyodik kontrol, teknik ölçüm ve yayın faaliyetlerinde bulunan TMMOB Makina Mühendisleri Odasının (MMO), yasa üzerine bazı ön tespitleri aşağıda kamuoyuna sunulmaktadır.

Amacı "iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek" olarak açıklanan Yasa'nın öncelikle yürürlüğe giriş tarihleri birazdan değineceğimiz üzere sorunludur.

Yasa'nın kapsamı da "kamu ve özel sektöre ait bütün işler ve iş yerleri" olarak belirlenmiştir; ancak bu kapsam kamu uygulamaları için iki yıl sonraya, küçük iş yerleri için bir ve iki yıl sonraya ertelenerek daha baştan sınırlanmaktadır. Zira yasa "Kamu kurumları ile 50`den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra", yine 50`den az çalışanı olan "tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri için yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra" yürürlüğe girecektir. Yasa'nın diğer iş yerleri için uygulama tarihi, yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra başlayacak, 7 maddesi ile 6 geçici maddesi de yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Oysa Odamızca yayımlanan "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Raporu"nda belirtildiği üzere resmi verileri açıklanmış bulunan

2010 yılındaki iş kazalarının yüzde 56'sı, aktif sigortalıların yüzde 62'sini, iş yerlerinin de yüzde 68'ini oluşturan, 1-49 arası çalışanı bulunan ve İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile iş yeri hekimi, iş güvenliği mühendisi, iş yeri hemşiresi veya sağlık memuru istihdam zorunluluğu bulunmayan iş yerlerinde gerçekleşmektedir. Yasa hazırlayıcısı ve onaylayıcıları, ne yazık ki daha en baştan, 50`nin altında çalışanı bulunan iş yerlerinde yaşanan (yüzde 56 oranındaki) iş kazalarının bir ve iki yıl için sürmesini göze almıştır. Bu durum işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin seri ve operasyonel bir şekilde yaşama geçirilmeyeceği, iş kazası ve cinayetlerinin süreceğini göstermektedir.

Ayrıca Yasa'nın "İşverenin genel yükümlülüğü" kısmında "İş yeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz" denilmekle birlikte iki madde sonra (madde 6) söz konusu hizmet alınımının işveren lehine sınırlanma olanağı yaratılmaktadır: "(...) belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması halinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir" hükmü ile işverenlere "iş sağlığı ve güvenliği uzmanı" olma olanağı tanınmaktadır. Bu konunun pratikte ne gibi sorunlar yaratacağı Yasa'da gözetilmemiştir. Bu durum uluslararası etik kurallara göre mesleki bağımsızlık kuralına aykırıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinde kusurlu bir işveren acaba kendini Bakanlığa şikayet edecek midir? vb.

Yasa'nın "İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi"yle ilgili olan 7. maddesinde yer verilen Bakanlıkça sağlanabilecek olan destek "ondan az çalışanı bulunanlardan, çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri" ile sınırlanmakta ve "ondan az çalışanı bulunanlardan az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinin de faydalanmasına" Bakanlar Kurulunun karar verebileceği belirtilmektedir. Oysa bilinmektedir ki, tehlike sınıfından bağımsız olarak iş kazaları iş yeri ölçeği küçüldükçe artmaktadır ve en küçük ölçekli işletmeler ile çalışanlarının tamamı desteğe muhtaçtır.

Yasa'nın "İş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları"yla ilgili 8. maddesinin 1. fıkrasında "mesleki bağımsızlık" konusuna yalnızca değinilmekte; ancak bu bağımsızlığın nasıl tesis edileceğine, mesleki bağımsızlık ile uzmanın ücretinin kim tarafından ödendiği arasındaki ilişki sorununa dair hiçbir şey söylenmemektedir. 8. maddenin 2. fıkrasında belirtilen "İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları; görevlendirildikleri iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı

olarak bildirir; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi halinde, bu hususu Bakanlığın yetkili birimine bildirir” hükmü, bu nedenle sorun savma yaklaşımıyla belirlenmiştir. İşvereni şikayet eden iş sağlığı ve güvenliği uzmanının veya bu hizmeti dışarıdan belirli bir ücretle sağlayan kuruluşun sözleşmesine işverence son vermesi olasılığına karşı işverene uygulanacak yaptırımlar belirlenmemiştir. Bu ve benzeri güvenceler sağlanmaksızın işvereni Bakanlığa şikayet yolunun açık tutulması, gerçekte bu yolun daha baştan kapatılması ve önemli bir sorunu savma anlamına gelmektedir. Zira birçok iş güvenliği mühendisi/uzmanı meslektaşımız iş güvencesi olmaksızın ağır piyasa koşullarında çalışmaktadır. Mesleki bağımsızlık ve iş güvencesi koşulları oluşturulmaksızın söz konusu maddenin işletilmesi, konunun, azami kâr amaçlı piyasanın insafsız işleyişine terk edilmesi anlamına gelmektedir.

8. maddenin 3. fıkrasında ise konunun başka bir yönüne değinilerek “Hizmet sunan kuruluşlar ile iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumludur” denilmektedir. Yasa’nın 4. maddesinin 2. fıkrası ise “İş yeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz” hükmüyle asıl sorumluluğu işverene yükler gibi görünmekle birlikte 8. maddenin 3. fıkrasıyla bu sorumluluk işverenlerin lehine yumuşatılmaktadır.

8. maddenin 4. fıkrasında ise “Çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanacak şekilde vücut bütünlüğünün bozulmasına neden olan iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde ihmali tespit edilen iş yeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının yetki belgesi askıya alınır” hükmü getirilmektedir. Doğal ve gerekli gibi görünen bu yaptırım da gerçekte işveren kesimini kayırmakta ve iş güvenliği uzmanlarının içinde buldukları ağır koşulları gözetmemektedir. Zira iş güvenliği uzmanları ile iş yeri hekimlerinin çalışma koşulları ve iş yerlerindeki statüleri oldukça zayıf ve korunmasızdır. İş güvenliği uzmanları ve iş yeri hekimleri iş yerlerinde tam süreli olarak çalışmamaktadır. Adına ne denilirse denilsin, iş güvenliği uzmanlarının iş yerlerinde yaptıkları iş, aslında bir danışmanlık hizmetidir. Çünkü uzmanların tespitlerinin iş yerlerinde mutlaka yerine getirilmesi için bir yaptırım gücü bulunmamaktadır. Bilinir ki, iş yeri yönetimi her anlamda işverene aittir; işçi alımından gerekli malzeme alımına kadar her konuda son sözü işverenler söyler.

Söz konusu fıkra gereği, yetkiler askıya alınabilir; ama iş kazaları ve meslek hastalıkları önlenemeyecektir. Çünkü her zaman asıl belirleyen işveren kesimidir. Bu koşullarda çalışan ve işverene

sundukları tespitleri, gereklilik ve önerileri yerine getirilmeyen, ancak iş kazası ve meslek hastalıklarından sorumlu tutulan iş güvenliği uzmanları ile hekimlerin belgelerini askıya almak gerçekte bağdaşmamakta, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin olmazsa olmazlarından olan mühendislik ve tıp bilimlerini dikkate almak anlamına gelmektedir.

8. maddenin 7. fıkrasında ise “Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan iş yeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir” denilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarındaki iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının asli görevlerinin yanında aynı kurum içinde veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilmeleri, hekim ve uzmanların uzmanlıklarını belirli bir yetkinlikle uygulamalarını ek iş yükü ile ortadan kaldıracı bir uygulama olacaktır.

İş güvenliği uzmanları ve iş yeri hekimleri böylece “kiralık işçi” durumuna düşürülecektir. Bu durumun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında istihdam edilen uzmanlar için geçerli olması durumunda ise bu Bakanlıkta zaten az sayıda uzman istihdam edildiği için kendi asıl işlerini (iş yeri denetimi vb.) aksatıcı olacaktır. Yasa, uzman/nitelikli emek gücünü yükseltme yerine var olanı esnek bir biçimde kullanmayı öngörerek uzman hizmetini niteliksizleştirme, yapılacak işlerde eksiklik ve kaos yaratıcı bir uygulamaya kapı aralamaktadır.

Yasa’nın “İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim”yle ilgili 14. maddesinin 2. fıkrasında işverenin belirtilen hallerde ve sürelerde “Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunmasını” düzenlemektedir. Burada sadece SGK’ya bildirimden bahsedilmekte, Çalışma Bölge Müdürlüklerine iki işgünü içerisinde yapılan bildirimler kaldırılmaktadır. Kısaca müfettişler kazaları incelemeyecek, devlet denetimden çekilecektir. Tüm sorumluluk iş güvenliği uzmanlarına yüklenmektedir.

Yasa’nın “Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması” üzerine olan 18. maddesinin 1. fıkrasının a) bendinde, çalışanların “İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması”ndan söz edilmektedir. Ancak çalışanların/temsilcilerin katılımının sağlanması ve bu konunun takibi nasıl yapılacaktır, bu konuda açık ve

basın açıklaması

pratik argümanlar olmalıdır. Daha önce de var olan bu maddenin pratikte hiç uygulanmadığı bilinmektedir. Çalışanların söz hakkı yoktur, işinden olma, güvencesizlik vb. kaygılar ile çalışmaya yaşamının emek aleyhine örgütlenmiş olması bu konunun önündeki başlıca engelleri oluşturmakta, Yasa bu konuda da zayıf belirlenmelerle geçiştirme yoluna başvurmaktadır.

Yasa'nın "Çalışan temsilcisi" üzerine olan 20. maddesinin 5. fıkrasında belirtilen "İş yerinde yetkili sendika bulunması halinde, iş yeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar" belirlenmesi sabit ve büyük iş yerleri için geçerlidir. Oysa günümüzde sendikasılaştırma yaygın bir durumdur ve alt işverenlerle çalışma yoluyla işin ve çalışan sayısının parçalanarak küçültülmesi çok yaygın bir uygulamadır. Dolayısıyla bir işin asıl işveren ile alt işveren arasında bölündüğü durumlarda her bir alt işverene ait çalışanların da temsil edilmesi gerekir. Aksi taktirde ilgili iş yerlerinde, örneğin bir inşaatta işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri tam anlamıyla uygulanamayacaktır.

Yasa'nın "Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi" üzerine olan 21. maddesinde "Ülke genelinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi için tavsiyelerde bulunmak üzere Konsey kurulmuştur" denilmektedir. Ancak sadece tavsiyelerin yeterli olmadığı ve bu kurulun daha fonksiyonel ve yönlendirici kararlar alabilmesi gerekmektedir.

Yasa'nın "İş sağlığı ve güvenliği kurulu" üzerine olan 22. maddesinin 1. fıkrasında "Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı iş yerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur" denilmektedir. Bu durumda 50`den az çalışanı bulunan ya da yapılacak iş ve çalışan sayısının taşeron yöntemiyle 50`den az çalışanı gerektirecek biçimde parçalandığı durumlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu kurulmayacaktır. Aynı maddenin 3. fıkrasında belirtilen "Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurul oluşturulması halinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir" hükmü bu durumda 50`nin üzerinde çalışanı bulunan iş yerleri için geçerli olacaktır.

Yasa'nın 30. maddesinde belirlenen birçok önemli husus ise Yasa kapsamına alınmamış ve "Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir" denilerek geçiştirilmiştir. Mevzuat hiyerarşisinde yer alan yasa, tüzük, yönetmelik, genelge, tebliğ zincirinde bu kez tüzük bulunmamaktadır.

Yasa, bütünlüklü bir işçi sağlığı ve iş güvenliği ulusal politikasından yoksun bir içerikle hazırlanmıştır. Yasa yine tüm çalışanları kapsamamaktadır. Bakanlık yönetmelik düzenleme, para cezası tahsilatı ve birkaç konu dışında işlev üstlenmemiş, anayasal ve mutlaka gerekli olan kamusal denetim görevinden muaf tutulmuş; bütün sorumluluk iş güvenliği uzmanları, iş yeri hekimleri ve çalışanlara yüklenmiştir. Yasa'nın ruhu, sermaye kesimini kollamak ve devletin kamusal denetim yükümlülüklerinden uzaklaşmasıyla belirlenmiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatını artık sermaye çıkarları ve neoliberal politikalar belirlemektedir.

İş kazaları ve meslek hastalıkları sorunu, sermayenin azami kâr hırsı ve çalışma yaşamına yönelik politikaların emek aleyhine oluşmasından dolayı önemini artırarak sürecektir. Küreselleşme ve neoliberal serbestleştirme, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, esnek istihdam politikaları ile kamu idari yapısı, personel rejimi ve kamusal denetim alanlarında gerçekleşen dönüşüm ve tasfiye sonucu bu alanda sayısız olumsuz gelişme ve olay yaşanacaktır.

Yasa'nın iş kazaları, iş cinayetleri ve meslek hastalıklarını önleyici bir yönü bulunmamaktadır. Yine de tek dileğimiz, tüzük, yönetmelik vb. mevzuat çalışmalarında ilgili emek ve meslek kuruluşlarının görüşlerinin dikkate alınması ve tüm çalışanlar için sağlık ve güvenlik politikalarının oluşturulmasıdır.

Son olarak belirtmek isteriz ki bu Yasa ile İş Yasası'nın birçok hükmü yürürlükten kaldırılmıştır. Bunlar arasında "Ağır ve Tehlikeli İşler" kavramı ve iş yerlerine işletme belgesi alınması zorunluluğu da bulunmaktadır. Ağır ve tehlikeli iş kavramının ortadan kaldırılması, çocukların, gençlerin, kadınların, korumasız olarak çalıştırılması anlamına gelecektir. İşletme belgesinin kaldırılması da, iş yerlerinin daha az denetimi anlamına gelecektir. Daha az denetlemenin sonucu daha fazla kaza olacaktır.

Yasa, Bakanlığı ve işverenleri sorumluluktan kurtarmakta, iş kazalarının sadece iş güvenliği uzmanlarıyla öneneceği gibi bir yaklaşım sergilemektedir. Bu doğru değildir, işverenler önlem almadıkça, işverenlerin önlem alıp almadığı denetlenmedikçe kazalar önlenemeyecektir.

Ali Ekber ÇAKAR

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

ENDÜSTRİ İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ BÜLTENİ YAYIN POLİTİKASI

EİM Bülteni, TMMOB MMO Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu (EİM MEDAK) tarafından Endüstri İşletme Mühendisliği ilgi alanlarına yönelik çıkartılan bir yayındır.

EİM Bülteni Yayın Amaçları

EİM Bülteni'nde yayınlanacak yazıların özü itibari ile akademik içerikli olmayıp daha çok uygulamaya yönelik olması, teknik terminolojiden mümkün olduğunca kaçınılması istenmektedir. Meslekle ve meslektaşla ilgili başarı öyküleri, eğitici ve öğretici tecrübe ve bilgi paylaşımı, fabrika ortamında ve hizmet üretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik tecrübeyle sabit pratik çözüm önerileri ve yöntemleri, mesleğimizle ilgili ülkemizdeki ve dünyadaki yeni gelişmeler, mesleğimizi ve meslektaşlarımızı doğrudan ilgilendiren toplumsal sorunlara dair yazılar, özetle mesleğimizle ilgili gördüğünüz ve akademik yönünden çok iş yaşamı ile direkt ilişkili konularda gönderilen yazılar yayınlanmak üzere dikkate alınacaktır.

Meslektaşlarımızın iş ve toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunlara mesleğimiz penceresinden bakarak ürettikleri çözümleri paylaşmalarına ve aktarmalarına, meslektaşlar arasında iletişimin güçlenerek artmasına ve ortak bir meslek dili oluşturulmasına katkı sunmak başlıca amaçlarımızdır.

EİM Bülteni Yayın İlkeleri

- EİM Bülteni, yayınlarında diğer ilkeleri ile ters düşmemek kaydı ile yazarlara, okurlara ve kurumlara tarafsız yaklaşır.
- EİM Bülteni, yayınlarında konu zenginliğinin korunup geliştirilmesine özen gösterir.
- EİM Bülteni, yayınlarında içerik, okunabilirlik ve biçim kalitesi ile ortak bir meslek dili yaratmayı gözetir.
- EİM Bülteni'nin yayın dili Türkçe'dir.

EİM Bülteni Yayın Formatı

- Yazılar bilgisayarda *MS Word for Windows* kelime işlemci programı ile hazırlanmalıdır.
- Yazılarda özgeçmiş ve varsa kaynak kısımları mutlaka olmalıdır.
- Yazılarda varsa şekil, tablo, grafik ve resim yerleşimi metin akışına uygun olarak metin içinde olmalı ve refere edilmelidir. Son kısımda ek olarak verilmemelidir.
- Yazı metni A4 normunda (210x297 mm) kağıda üstten ve alttan 30 mm, sağ ve sol yandan 25 mm boşluk bırakarak yazılmaya başlanmalıdır ve en fazla 4 A4 sayfasından oluşmalıdır.
- Yazı başlığı 16 punto, Arial yazı fontu ile, koyu (bold), bütün harfleri büyük ve yatayda ortalı olarak yazılmalıdır.
- Yazı içerisinde geçen ana konu başlıkları, 10 punto, Arial

yazı fontu ile, koyu (bold), bütün harfleri büyük ve soldan hizalı olarak yazılmalıdır.

- Yazı içerisinde geçen alt konu başlıkları, 10 punto, Arial yazı fontu ile, koyu (bold), baş harfleri büyük ve soldan hizalı olarak yazılmalıdır.
- Yazı metni, 10 punto, Arial yazı fontu ile sağdan ve soldan hizalı (justify) olarak yazılmalıdır.
- Yazı metni tek satır aralıklı (line spacing-single) olarak dizilmelidir.
- Paragraf girintileri (indent) bırakılmamalı, paragraflar arasında bir satır boşluk bırakılmalıdır.
- Varsa kaynaklar metin içinde dipnot olarak değil, Kaynaklar başlığı altında verilmelidir.
- Gönderilen çeviri yazıların kaynağı mutlaka belirtilmelidir.

EİM Bülteni Yayın Kuralları

- Metin içinde reklam amacına yönelik ticari bir kuruluşun adı ve logosu bulunmamalıdır.
- EİM Bülteni'nde yayınlanması kabul edilen yazıların A4 normunda beyaz kağıda inkjet veya laser yazıcıdan çıktıkları alınacak her sayfası yazarı/yazarları tarafından imzalanacaktır.
- Kapak sayfası olacak şekilde yazar/yazarlar yazının kendilerine ait olduğunu belirtir ve iletişim bilgilerini (ad, adres ve telefon numarası) içeren bir yazıyı imzalayacaklardır.
- İmzalı kapak sayfası, sayfaları imzalı yazı metni, CD veya 3.5" lik diskete kaydedilmiş bilgisayar ortamındaki kopyasıyla birlikte, tercihen kargo ile korunaklı bir şekilde EİM Bülteni Yayın Kurulu TMMOB Makina Mühendisleri Odası Genel Merkezi Meşrutiyet Cad. No: 19 Kat: 6 Kızılay-ANKARA adresine gönderilmelidir. E-mail:eimbulten@mmo.org.tr
- Yazarın/yazarların mezun olduğu üniversiteyi, aldığı akademik dereceleri ve çalıştığı kurumu/kurumları içeren kısa özgeçmiş/özgeçmişleri yazı sonunda yer almalıdır ve birer fotoğraf sunulmalıdır.
- Varsa şekil, tablo, grafik ve resimler yayınlanmaya uygun kalite ve çözünürlükte olmalıdır.
- EİM Bülteni'nde yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına aittir, çeviri yazılardaki sorumluluk da çevirenlere aittir.

Gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmamasına, TMMOB MMO EİM MEDAK karar verir. EİM Bülteninde yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı değerlendirilmek üzere, yukarıda belirtilen kurallara uygun olarak eimbulten@mmo.org.tr ve eimbulten@gmail.com adreslerinin her ikisine de açık adınızı ve adresinizi belirtir e-postanıza ekleyerek gönderebilirsiniz.

eim bültenin eski sayılarına <http://eim.mmo.org.tr>
web adresinden ulaşabilirsiniz

bülten

Ekim 2007
Sayı 113 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

VI. ENDÜSTRİ - İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

9-10 Kasım 2007
KEAVANSARAY THERMAL HOTEL
BURSA

bülten

Nisan 2008
Sayı 118 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

6σ

ALTI SİGMA-YALIN KONFERANSLARI

9-11 Mayıs 2008

TEPEKULE KONGRE VE SERGİ MERKEZİ - İZMİR

bülten

Ekim 2008
Sayı 124 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

42. Dönem EİM MEDAK Seçimleri Yapıldı

Altı Sigma Yalın Konferansları Meslektaşlarımızın Yoğun Katılımı ile Gerçekleştirildi

Stratejik Planlama Akademi Yetkilendirme Eğitimleri Eğitimi Düzenlendi

bülten

Març 2009
Sayı 129 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

V. Endüstri Mühendisliği Bahar Konferansları

ERGONOMİ

10-11 Nisan 2009
Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi
İZMİR

[Http://embk.mmo.org.tr](http://embk.mmo.org.tr)

bülten

Kasım 2009
Sayı 137 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

VII. ENDÜSTRİ İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

20-21 KASIM 2009
KOCAELİ

Çalışma Alanları ve Toplumsal Sorumluluk Açısından Endüstri - İşletme Mühendisliği'nin Yarını

bülten

Haziran 2010
Sayı 144 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

43. Dönem EİM MEDAK Seçimleri Yapıldı

VII. Endüstri-İşletme Mühendisliği Kurultayı Gerçekleştirildi

MMO 43. Genel Kurulu Gerçekleştirildi

bülten

Aralık 2010
Sayı 150 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

EİM MEDAK çalışmaları 43. dönemde de devam ediyor...

VIII. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı 24-26 Kasım 2011 tarihlerinde Bursa'da "Planlama" ana temasıyla gerçekleştirilecek...

30 Eylül - 2 Ekim 2011 tarihlerinde İzmir'de yapılacak olan Endüstri Mühendisliği Yazılımları ve Uygulamaları Kongre ve Sergisi'nin 1. Düzenleme Kurulu toplantısı yapıldı.

bülten

Temmuz 2011
Sayı 157 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni

VIII. ENDÜSTRİ - İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

"Planlama Süreçlerinde Endüstri - İşletme Mühendislerinin Rolü"

23 Ağustos 2011
BURSA

bülten

Kasım 2011
Sayı 161 Ekide

Endüstri İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu Bülteni 9. Sayı

VIII. ENDÜSTRİ - İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

"Planlama Süreçlerinde Endüstri - İşletme Mühendislerinin Rolü"

2 - 3 Aralık 2011
BURSA

Yeni Bursa Akademik Odaları İçin Örtü Yolu